

De quattuor heresiarchis

ordinis Predicatorum de Abscon-
tancia nuncupatorum .apud

Suitenses in ciuitate Ber-

nensi combustis . An-

no Christi

no Christi

M. D. XX.

Ad Joannē Scotū doc. subtilē.
 Concepta est virgo puri sine labe parentis
 Hic tulit. hic heresi prelia dira dedit:
 Inde gen' meriti tantū sibi papa refundens.
 Doctor subtilis dicitur utqz dedit.

ALPHABETUM TERTIUM

ALPHABETUM TERTIUM

ALPHABETUM TERTIUM

ALPHABETUM TERTIUM

ALPHABETUM TERTIUM

ALPHABETUM TERTIUM

ALPHABETUM TERTIUM

ALPHABETUM TERTIUM

Magnificis nobilibusq; senatoribus et pa-
tricijs magistratuiq; inclyte ciuitatis Ber-
neni. SALVS

Si Christo iesu saluatoxi simus credituri. Senatores
clarissimi. sacrosanctâ Petri nauiculâ et si varijs turbâ-
nibus procellisq; quassatâ. ex toto tamē labitur am nō
simus in eternuz speraturi. Precavit id quidem diuina
clementia. ne insano mari circūquaq; fremēti hec san-
cta nauicula penitus intereat. et vt portus fidissimus oc-
currit fluctuanti et e propinquo periclitanti. cum sit ip-
se infinita bonitate et misericordia sua fideles suos in
eterna gaudia vehiturus. Rogavi. inquit. pro te Petre
vt non deficiat fides tua. Huic in q̄ nauicula hoc nostro
tempore Julius secundus pontifex maximus infidei
nauta. patronus et rector discretissimus. qui excitatissi-
mo ingenio naufragia precaueat. pericula tollat. et vē-
tos effrenes in colium antrum nunq̄ exituros includat
atq; ne resurgant. saxa procul obiciat. At sunt in hoc
nostro mari magno et spaciofo reptilia. quorum non ē
numerus infinita pericula. scylla. Charybdis. vada. scho-
puli. et saxa. et vt simul claudam. pugnaq; et mousta
nauigatio. Neq; id mirum videri debet. cum pro celesti
eterno et immortal. temperanco labore militemus. De-
seuit itaq; et in Christi nauiculam grassatus est draca
tererrimus. ex periculoso pelago pectus superbum eri-
gens. hostiū more trux atq; cruentus in vestram ciuē-
tatem furens. que non tam fletus q̄ eiulatu recenseo. vir-
sum letiferum in germano et natali solo efferbuisse. in-
flammasse. incendiisse. que procul dubio scintille ac vena-
nata plantaria in ignes q̄ maximos excreuissent. vbi
vestra prudentia. fide. et vigilia non fuisset obuiata

Scitis quid velim. nam sub oculis vestris res gesta est. Draco is est nocentissima et hactenus nunquam excogitata heresis. sollicita vestra peruigiliaque custodia igne deleta. eradicata funditus. et radicitus euulsa. O viri boni O prudentes homines. O strenui sancte nauicule defensores. atque sacrate fidei antemurale firmissimum. Boni inquam boni et ex omni parte solliciti. que sibilantia iam hydrum fulmina. iam iam vibrantia ora compescuistis. ne ut troneis heresum moribus in Jesu Christi nauiculam. et gloriose virginis marie dignitatem debacharentur. Remoremur hic paulisper: et meritos viros digna laude prosequamur. quos enim fueritis in veritatis perquisitione prouidi feruentes. constantesque id argumenti ist. quod duobus ferme annorum curriculum in tantis sceleris persecutione non estis fatigati. fueruntque vos supra. xxx. milia florenorum expendisse: Tanti apud vos est fides. iusticia et equitas. ut non tudeat tantam non dico summam expendere. sed et commendatissima prodigalitate etiam non piget profudisse. quos denique fueritis in iuris processibus formales et sapientes. si ita iubet dici prudentia ordinatissimi quis non videat. Quando primo pontificem vestrum Aymonem ordinarium in huius rei noue peruestigationem prouocastis. Insuper sacrosanctam sedem apostolicam decreuistis studiosissime consulendam. Ecce libramen sollerti scientia iustissimum. ecce processum magno consilio ordinatissimum. formalissimum. Que non ego tam ob vestras commendationes refero. quam res aduersariorum in angulis delatratantium occludam ora mendacissima draconem teterrimum. hoc est. quatuor illos heresiarchas igne deluistis. sed eorum venenata sementaria non ex toto pulistis. nam insanientium

confusionis adolescat. Iubet rei seriem ordinemque recensere Julius secundus pontifex maximus. que est uati mari et naufrago ponto. ut vergilius loquar. diuiz pater atque hominum rex Et mulcere dedit fluctus et tollere. vento. Regemque dedit qui fidere certo. Et premere et lapas sciret dari iussus habenas. Rex igitur hic nosceret sane e Petri nauicule gratia hoc e viciu contigiu ingruere atque grassari prospiciens. cuius quidem in eudite et nunquam cogitate heresis letum venena. periculi voce dicere non possumus. nec vlla facundia enodare Tenet me stupor. tenet me extasis. quoniam rem tam nefariam. non dico a christicolis. nec a religiosis. sed ab his quos obseruantes aiunt. quorum vitam. famam. religionem omni ex parte predicant rotundam. positam. nitidam. cernimus fuisse patratam. O d. u. s. polluerunt templum sanctum tuum viri domesticum tuum. qui te osculantur tradiderunt te. qui tecum panem manducabant leuarunt aduersum te calcaneum suum. Sed qui. quos tanta dicunt deuotionis resplendentia nitescere. ut tanto nitore necesse sit etiam obfuscare solem. lunam. stellas. Sed heu obtenebratum est insipiens cor eorum. Ad patronum redeo. qui tantam sedare cupiens perfidiam. hominem misit et rerum et exemplorum paritissimum Achillem grassante castelle pontificem bene meritum. Et vere arbitrati meo. aduersus tantam grecorum luxuriam. molestiam. pugnam non nisi Achilles mittendus fuerat. qui ratione staret et prudentia non victus semper Achilles. Nec me fecellit opinio. quos enim fuerit in inuicendo prouidus. in iudicando iustissimus nullus est qui ignorat. Neque id tam suo laudi tribuo. quam romanis pontificis diligentie. qui tanto bello non nisi Achillem prefecit ducem et induperatorem. Inquam ingenium

victoria superbum illam. hoc est. quattuor illos heresi-
archas draconem terribilissimum igne delcuit. consump-
sit flamma et eradicauit incendio. At nunc deleta Tro-
ia. igne consumpta heresi nequissima profugi turcri-
nam supra insanientium turbam esse diximus. menda-
cia spargunt. sacrosanctam sedem apostolicam contami-
nant Achilli conuiciantur Mendacia in his mendacia.
nam illos quattuor martyres esse. hoc est. et ista verita-
tis aperta voce ementiuntur. a sancta sede apostolica in-
iuste damnatos. ab Achille nequiter iudicatos. a Ber-
nensi consilii potentia detentos. praeter ius. fas et equi-
tatem. factaque sunt posteriora priora prioribus. Nec ea
contumelia saturati. sepultis pontificibus romanis non
peperere. Alexandrum inquam scriptum romanum quondam
pontificem maximam. in purgatorij penis aiunt deineri.
qui Hieronymum quendam ferrariensem ordinis predi-
catorum de obseruantia nuncupatorum. heresiarcham pesti-
mum similiter igne delcuit. et vna cum complicibus suis fla-
mis incendere iussit. Intuitus sum et quidem oculis
cordis mei. tam sancte sedis in signum contumeliam pon-
tificum trium in causa iudicium tam diligentem circumspecti-
onem. senatus tam prouidi nunquam meritam iniuriam.
quorum reuerentia et amore immo virtus debita defensione.
quam sedi apostolice eoque ut obedientiam tenemus
et promittimus. Hanc scribendi prouintiam subiimus
nulla unquam usurpatione nostra. quo vel ipse aliorum cri-
men gaudeam ferre sub auras. et vel liuore aut inuidia
in sepultos iam cineres vindictam exercere. Cogita-
te attentius. ac diligentius perpendite. Quis est inquam.
qui non impatienter doleat. quando venerande sedi in
qua fidei pignus in qua Christi Jesu vicarius residet

crimen audit iniusticie obire. et de iudiciorum violentia in-
simulari et contumax et presumptuosa superbia. qua dei
vicarium in terris audes de innocentium oppressione accu-
sare et profugi turcri. que est vestra tam audax et nimis
tumeraria presumptio. ut Henclai regis Helina in vros
prohibitos hymeneos et amplexus impios rapere non dubi-
tatis. Hoc est celi reginam. dei matrem totius humani generis
spem et singulare refugium lachrimari. falso apparere. et
quam sit formosa ostendere vobis et genua et brachia finge-
re non timuistis. quod nec leno quidem. non meretrix. nec
pelle in re seria unquam factura esset. et troiani menda-
ces virginem audetis tam sanctam. ut honori proprio de-
trahat. ne sit in peccato originali concepta inducere. et
de se testimonium prebere falsitatis. Nosti totius humani
generis demoni animas vestras ita subicistis. ut san-
guine etiam proprio eidem homagium prestandum confir-
maretis. quo in fessione vestra pro atramento vti non
estis perterriti Sacramentum corporis Christi. quo non
est sacratius ullum. depingere. veneno praticare toxicum.
et homicidium patrare non timuistis. Alexan-
dram de ales. Johannem Scorum non vulgatos do-
ctores. in purgatorij penas. quod virginem beatissimam
munde conceptam aiunt. mendaciter intruistis Pau-
pres fratres minores praeter omnem eorum in vos cul-
pam e ciuitate pellere statuistis. ut crimen lese fraterni-
tatis incurretis. Nominem diuinis insignitum stig-
matibus excogitastis. Piget dicere que vos impuden-
tissimos et sceleratos homines facere non puduit. Ni-
ne sunt dic viri illi boni talia ac tanta patrates quos inocuos
esse contenditis. martyres esse confirmatis. ut in illorum
iustissima condemnatione. sanctam sedem apostolicam

de innocentium oppressione inculpatis. violatam iusticiam. solamque vel inuidiam. vel potentiam in eis exercitam aperta voce doceretis. Ad bohemos confugatis sedi romane alioquin molestos homines. quos facile utpote voluntarios decipitis. Mouit me igitur reuerentia sancte sedis apostolice. presertim Julij regentis mortuit me. o Bernenses. vestra nunquam merita contumelia mouit me denique trium pontificum fallax et mendosa oblocutio. Hactenus tacita. in mille exemplaria multiplicare. et huius rei veritatem palam eloqui. ac manifeste predicare. quo studeant viri scelerati de sede apostolica et eius legatis atque commissariis. deque prouido Senatu vestro modestius loqui. prestantius sentire. et excellentius opinari. Credo ego et quidem constantissime huiusce fame sparsores. illorum defensores. romani pontificis maximi publicos hostes. et tam scelerati facti participes indubios. Si mea dicendi vehementia si quam fortasse remordent presentia. hostes fidei hereticos nequissimos offendere. persequi. opprimere meritorium esse nulla unquam ratione dubitamus. gaudimusque hisce viris sceleratis displicuisse. sacro tamen Predicatorum ordini placere vehementer optamus. cui non sumus in eternum iniuriam. molestiam aut contumeliam illaturi. Persequimur hereticos. non offendere volentes bonos et sanctos. Si quis autem. quisquis fiet. pronunciam illos defendendi subire non formidabit. sit mihi publicus hostis. et sancte sedis apostolice osor et inimicus similis illis mendax et hereticus. Valete felices senatores clarissimi. et honoris vestri defensorem diligite et defendite.

¶ Anteloquium.

¶ Creatum est aliqz diu hostiliterqz congressus in campo litterario inter duos mendicantium ordinis. Predicatorum videlicet et minorum fratrum. conceptus ne esset scire virginis marie sacer fuerit. aut paterna sorde illit qua dum concipimur et in vitales artus formamur. ut sacra tradunt eloquia. defedamur. atque parentis offensa iudicamur obnoxii. Fuere viri ex utroque ordine non vulgariter docti. qui sacram dei genetricem cui sunt paternis fecibus contaminare. quod ne iudicaretur impium et crudele. in eam defensionum sese receperunt. quae canonica scriptura. que nullo etiam dubitante ex spiritus sancto est. id opinati sunt et docuerunt. nec proprio motu temerariisse illud sentire ac predicare. neque illud usurpationi suae tribuendum putauerunt. ut eam tueantur opinionem. que in sacris litteris. manifeste exprimitur. doctorum sanctissimorum sentimento roboratur et perspicue rationis probatione fulcitur. Nec quondam hominum communis erat sententia. et tam secularium quam religiosorum individua doctrina et unanimis predicatio

¶ Opinio minorum omnibus acceptior et magis pia de munda conceptione

¶ De ubi creuit in ordine Minorum acumen ingeniorum docendiqz maiestas. cepissetque perpendi opinione predictae impietas. deformatio et insolentia. a propriis doctoribus etiam sanctis probanda libertate recessurus propensioresque rationes secuti. munde conceptam docuerunt. et nitidiori formatione tante virginis animula creatam probare. praeconium ratione et modeste dissoluentes. ostenderunt ex canonicis scripturis extortam potius violenter eam opinionem. quam in illis contineri. Qui diu

ceteris sic opinandi viam prebuere. adeo breui inoleuit opinio. vt torrentis instar non modo sui ordinis fratres sed totius Christiane plebicule corda mundaret. Super hac re multos sententiam tulisse compertissimum est ex diuersis nedum ordinibus. sed et nationibus. prebuisse tamen de sacratissima virgine tam modeste sentiendi se mentarium. vt nemo nostrum sit. qui ambigat fratres minores primos pro virginis gloria et maiestate in medios hostes in silisse. ac in acie pugnantes viuaci dogmate superbam goliath in singulare certamen non formidarunt prouocare. Dicit in illis veritatis indagatio vicit religio maior. animosiorq; pietas in totius humani generis aduocatam. celi reginam. et singulare omnium peccatorum asolutam. vt fraternitatis iure dissoluerent. Hoc est. diuum Bonaventuram. et pascos eorum doctores. sui ordinis fratres non imitarentur. De viris tam sanctis et humilibus nullatenus dubitantes si ad hanc mortali viderentur aura. vna cum ipsis vberiore veritate conperta indubie censuros. Conceptus igitur virgineos maluerunt honorare. et summi dei pareri hunc decorem impendere. q; fraternitatis vinculo ordinisq; amore. virginis tam in genue conceptus denigrare. naufragabilem q; et fastidiosam eorum pascis doctoribus opinionem tutari. imitari ac defendere.

¶ Fratres minores in opinando nunq; fuisse pertinaces

¶ Quod ne quis arrogantie vel dissolutionis esse crediderit. vt aut singulares videri pretenderint. aut sacro predicatorum ordini reluctari. et cum illis de virtute certare ac doctrine prestantia. id argumenti est. q; sedi apostolice detulerunt. atq; sancti senatus romani determi-

nationi sese querulos obtulerunt. Nec verba sola in ventos expro. Subest inq; veritas ipsa. pro qua videnda ex multis adducatur vnus Johannes Scotus doctor subtilis. qui euidentissimum nobis prebuit testimoniū. Potuit inquit in suo tertio scripto dis. iij. fecisse deus. vt in vno instanti peccato fuisset obnoxia. potuisset q; alio quo in tempore. vbi tu nullo. q; autem hoc factum sit. ipse ait. deus nouit. At si auctoritati ecclesie. vbi auctoritatis scripture non repugnet. videtur probabile. quod excellentius est attribueri marie. Ecce sermonem probato viro dignissimum. cui tam meritam sedi apostolice reuoluit reuerentiam. et canonicè scripture integritatem. Hinc autem totus sacer minorum ordo concedit. hunc imitantur duces atq; rectores. Quo clare patet. nullam hinc colligi pertinaciam. nullam cum Predicatoribus certandi cupiditatem. sed veritatis diligentia. virginisq; dilectione et amore in hunc literarium cursum descendisse. illa docuisse publice predicari solitos. non in Predicatorum contemptum. sed tam vix florentis ac venuste opinionis augmentum. que nos ad sacratā virginem mire deuotionis dulcedine inflammat. ac future aduocationis sue spem auget. fiduciam firmat. Omisito tamen hec. Nescio enim que procella. quis me fluctibus deriuauit Non quippe disputandi prouinciam. suscepimus. cum non nesciam. eiusce rei astutiā maiore verborum elucidatione egere.

¶ Admiranda. sed peruersa quorundam pseudo predicatorum pertinacia

¶ Hinc ergo opinioni. que etiam ipsorum testimonio magis pia dinoscitur. quidam procatius q; in hisce disputationibus fieri assolet. contradicentes. eo sunt effusi. in cō-

indignationem effervere. et pro sua opinione tutanda
vitam igni. et a demoni animas suas sanguine propria
commendarint. Que maior pertinacia dici poterit. aut
que durior cogitari. Sed ne cui vim inferre videremus
unde in tantam duritiam dilapsi fuerint palam loqui
non pigritabor. Fecit id quidam glorie appetentia immo-
deratus appetita. hi namque quorum hec tristis reci-
tamus Historiam. ex ordine Predicatorum qui de obser-
vantia dicti sunt fuere. quod genus hominum ferunt
alioquin glorie et in foro salutationum cupidissimum
et in his ego loquor. qui fratrum minorum honores com-
mendationesque. utpote eorum qui tam sacre rei prebus
se sementarium pietatis indigne tulerunt. Quorum quo-
que suam regere nescientes. causa fraude suis confratri-
bus ordinis Minorum officere conati sunt. nulla pen-
sus lacescit iniuria. Lique igitur probabiles esse utra-
que vias existimatio tamen et opinio fratrum Minorum
auctoritate prestat. rationibus perspicacius emicat. et
miraculis ita roboratur divinis. ut nullam reliquerit
errori suspicionem. mentesque omnium et corda ita posse-
dit. ut nolint cum divo Augustino quando de peccatis
agit aliquam de origine gloriosa rationem haberi. Emoluit tam-
en pietatis opinio ferocia multorum corda frater-
ni tamen iuroris frenum cohibere nequiuit. Sed aiunt
divo illi Thome aquinati refragari et contradicere op-
positum docenti. Id sanctum illum virum docuisse non
ambigimus. probat auctoritatibus et rationibus. et se-
solubilibus. virginem mariam originali delicto fuisse
obnoxiam. Vos autem communem cum eo opinionem
fictis probare miraculis. falsis et excogitatis revelatio-
nibus trassis peruersis. hereticis persuasioibus aggressi

estis. Non vos damnavit opinio. sed incendit probatio
Individuam cum viro sancto habetis propositionem:
sed discretam probationem. Non estis vos primi qui hanc
propositionem tenetis. sed nec ultimi cum divo Thoma sic
estimantes. Hoc vero medio vestro conclusionem veteris
colorasse firmasseque autem vos fortasse dicere primos.
Fortasse dico ob id. quod frater ille vester quem Christi vulne-
ribus insignivistis stigmatibus falsis falsus est firmiter
se crediturum. Catharinam senensem tam nefario com-
mento ac ficto medio fuisse deceptam. quo causa fuerit
dicere. revelatum sibi. virginem mariam in peccato ori-
ginali fuisse conceptam. que quidem fratris verba ve-
hementer poterunt in multorum cordibus suspicionem
generare: Propositi tamen nostri est. de omnibus mode-
ste sentire. remque ipsam ut iuste terminata sit narrare.
quare scholasticas huius questionis relinquamus con-
certationes. et hereticorum infelicitatis prosequamur
historiam:

Infelix quattuor hereticorum ordinis Predica-
torum historia et inaudita narratio.

In Anno ab incarnatione domini nostri Jesu Christi
millesimo quingentesimo septimo. in civitate Bernen-
si Lausanensis diocesis pullulavit. et exorta est heresis
omnium plane nequissima. qua nulla maior audiri potuit
sed neque cogitari. Cuius quidem peruersitatis et auda-
cie auctores fuere quidam fratres ordinis Predicatorum
de observantia nuncupatorum. Quod superbum alio-
quin nomen et illata nuncupatio cum ex evangelio repro-
bum sit atque iustificatum. in eo qui se dicunt festorum ac iu-
niorum observatorem iactabat. non huc citavimus. et
frequentius nominavimus. ut vim aliquam fratribus tan-

b i

te maiestatis titulo gloriatibus inferre videremur. quippe qui rem gestam in nullius contumeliam me narraturum in epistolari exordio protestatus fuimus. sed ob id. quod alijs venerabilibus et deuotis patribus eiusdem ordinis nullam ingeramus iniuriam. contumeliam. molestiam habeaturque inter tanti criminis factores et innocentes discretio et perfecta cognitio. quos scio tam nepharia non ausuros. sed nec cogituros quidem que hi viri sub obseruantie titulo militantes. patrare non timuerunt. Non de omnibus mihi sermo est. sed de his. qui deum non timentes. neque homines formidantes. rem tante nequissime tuerentur.

¶ Vuigandus viuit tam misere messis sementarium et occasio.

¶ Te autem vana spe lectorum demoremur infelicitatis eorum historiam dicam Vuigandus quidam cui cognomento viuit nomen erat. sacrarum litterarum professor. et magister ordinis. Predicatorum de obseruantia. vir vaser et audax. cui cum in Francfordia officium esset predicationis commissum. nescio quid titillationis vel suscitabili cum eiusdem ciuitatis plebano incenderit. et in contumeliam eius focum inflammavit. publicis quoque predicationibus suis multipliciore contemptu ac procatius quam religiosus et diuini verbi seminatum deceat impulsavit. viroque stabilem mouit et cholera auxit. ut et ipse palam in concionibus suis ad plebeculam sue cure subditas reclamaret. et abbatem verbo rependeret. similesque vices. si non maiores. refunderet. Res profecto infirmis animis et pusillis corde nunquam profutura. Enim eniuero quis tamen est a reipublica. Christiana alienus. et non vehementer doleat. quando ab his per se eruditus est Christi populus tam impus-

demerit cernit scandalisari potius quam erudiri. meretriamque mutuis contumelijs sic publice conuiliari ac insultari. id quod copiosius perpetrare quod in subditis acriter arguit Vuigandus aut ille nosse cum ex quibusdam accepisset se quod lacefferi. reclamareque plebanum eius conciones in propria persona statuit eum de visitare utque videri posset ab eo in facie eius astabat quod presentissime parat audire sic uam iuriam ei foret irrogaturus Qui presentiam tam temerariam ferre non uales hoc est irritari prospiciens bile mouit. excussaque sunt in cerebrum flamma furoris: et duo contumelia in presentem vuigandum palam effudit. quod. si ex numero se non esse gauderet. qui hereticum imperatorem toxico aut venenato sacramento occidissent. Taxabat secundo eos et momordit. qui nulla satis festina commendatione fertulum rosarium Marię virginis extollere possunt. auferunt tamen conceptus eius originali macula defecare. sicque id ipsum Marię fertulum et crinale canino hoc flosculo originalis delicti deturpare. fedamque rosam hanc in tante virginis coronam implicare. Quibus a vuigando auditis in totius populi contuitu plenissimo boatu reclamauit dicens mentiris. et ut hereticus hec ficta expuisti. Tausit plebs cetera displicentiam. et quod grauius scandalisata est. Suere ex amicis plebani. tum etiam ex his qui suo Pastori et rectori astandum putabant. ferebantque sinistre. ut verbis eorum utamur. cucullatum monachum in tanta inelyte ciuitatis insigni et capitali parochia tanta temerariasse. ac in eorum contemptum reclamasse. mortemque ei minati sunt quocumque diuertisset Quo audito vitam fuga saluauit. At mansit alta mente repostum iudicium et censura pulpitarum plebani francfordiani. tamquam insigniter se lesorem romane sedi. sed intelligentius et uerius. romane se con-

Bij

seruatori conquesti sunt. quærelis haud minimis contra
plebanum impositis. quò nedum in personas. sed totius
ordinis integritatem inuexisset. nunq̄ cogitata crimina
obijciendo. Sicq̄ in id generis multa proripetes. sedē apo-
stolicam seu ordinis sui conseruatorem clamorosis voci-
bus pro vindicta seu admistratione iusticie impetebant.
Obtentoz commissario doctore Thoma vuolff viro
in hisce rebus consummatissimo. plebanū citarūt. Qui
comparens. celeberrimi doctoris Sebastiani Brant ad-
uocationis patrocinio functus est. Perpensaq̄ diligen-
ter eiusce negocij occasione. principio. medio. fine. exces-
sus quoq̄ enormitate in Vuigando. eua etiam muti st-
lentū prouocare potuisset in vocem. in causa sic est iu-
dicatum. q̄ ipse Vuigandus stomacho et indignatione
repletus abscessit. eo q̄ pro voluntate sua non fuisset ple-
banus viuus. excoꝛiatus. quod tamen iudicio et intentio
suo certius sperabat.

Vuigandi vindicta in Commissariū aduo-
uocatu. et plerosq̄ alios.

At vuigandus ille noster apostolico commissario has
vices impendere studuit. Libellū enim multis contume-
lijs plenissimū conflavit potius q̄ diderit. in quo tam
prodige inuocem effudit. vt nullius honori aut dignitati
parceret. sed nec in simili vesania cuiq̄ secundas vices
concederet. Iudici inq̄ q̄ pecunia corruptus fuerit ob-
iecit. eo q̄ plebanū francfordensem nulla reuocatioe ob-
tenta absoluisset. Bernardinū de Bustileguleū consum-
matissimū q̄ munde virginis conceptioni fauerit. cau-
sidicū mendacissimū et turpissimū descripsit. generali
vicario ordinis fratrum mineū de obseruantia vnacū
suis fratribus Heidelberg p̄ virginis immaculata co-

ceptione disputantibus et concludentibus. sic illi sit. q̄ nō
ob id sanctoris censeri debeat. quia grossis sint funibus
eincti. merdaci cappa et calopedis in truncū formatis
vestiti. q̄q̄ doctrinæ eorū sit maledictis blasphemis.
mendacis. figmentis. vita vero hypocriti et simulata
sanctitate cum inuidia. immortalis penultima. Sebastia-
nū itez Brant celebrate doctrine et nunq̄ inter morturo
nomine virū cognitissimum. ita suis contumelijs. iniu-
rijs. conuictis descripsit hominem viuū. qualiter non so-
lent etiam fere bestie discernere cadaver cunctum et mor-
tuū. Post quem Johanni spengler fratri ordinis mino-
rū de obseruantia sic maledixit. vt illius famam et vi-
tam non parū denigraret ac obūbraret. Sed nec illi sa-
tis fuerat laceſſere viuos. cui etiam egerrime ferret.
sanctis doctoribus et viris em. ritis pro eorū in rem pub-
licam christiana diligentia epitheta dici honoris. Diuū
videlicet Bonauenturam seraphicū. Alexandrū irre-
fragabilem. Scotum subtilem nescio quam de quodaz
caso fabellam inducens. turpiter irrauisse contendit.
qui hisce doctoribus hūc honorem decore nuncupatiois
impenderūt. Cuius qui dum libelli tuncitatem et a vero
deuiam superbiam reprimere curauit archiepiscopus mo-
gūtinus. qui preceptione prouida viri tam procacis de-
dignatus est importunitatem. mādauit q̄ sub anathe-
matis vinculo. huiusce libellos incendi. dileri ac penit-
incinerari. Caut quoq̄. ne quis illos videri presumat
comparet precis. aut quouis titulo vel colore accipiat
Quo remedio viris inculpatis preter fas et iusticiā sub-
uentū est. et ipsorū dignitati suffragatū. vuigandicq̄ im-
proba. maliuola et contumeliosa verborum proluuis.
superbq̄ arrogantis repressa est et cohibita Joannes
Bij

vero Spengler qui se ceteris plus lesum non dubitavit
Romam profectus est. de viugandi iniur. ps. conquestu
rus. Citatur ob id Romam viuganduz ipse. de enormi
tate et excessu tam frivolo responsurus. De cuius cita
tionis executionis seu processu longum esset et superfluum
hoc loco recitare. Formidantes autem patres sui preter
optatum illi quiddam in romana curia euenire. miraculis
falsis. apparitionibus fictis. truffis peruersis ei subue
niendum in Capitulo vimpinensi decreuerunt. non omnes
tamen. vt vere creditur. sed quos tanti criminis non pu
duit esse socios et auctores. de quo maledictam historia
auditurus crucis te signaculo firma ne te diuina clame
tia in eam sinat cecitatem peruenire. vt pro terrenis et
peruerso mendaciorum subsidio tuam pauperulam ani
mulam sic demoni impignores. vt pleno dominat' im
perio illi tribuas possidendam.

¶ Consulit de loci dispositione. eligiturqz

B. ma. ta. nefarie excoogitationi apta.

¶ Quod vbi patres tam nefarii sceleris concepit in Cap
itulo eorum in oppido Vimpinensi celebrato decreuissent ex
coogitato fictoqz patrocinio Viugando subacnienduz
delendamqz immaculate conceptionis opinionem ac
multorum ora in eos delatantium occludenda. animo
eorum firmiter insedisset. quo nam id locorum potius prae
dicandum esset. mens deflexerunt. Suere ex illis qui Fran
fordiam delegerant. vt pote ciuitatem ad quam ex omni
germania galliaqz confluere mercatores. cui hoc ip
sorum negocium ad omnes mundi partes deferrent. breui
qz tempore denunciarent. Namqz consultum videbatur
eis. si absqz eorum diligentia reuelaretur et conuulsi secret
negocij et opinionis sue testimonium. Aliquis tamen re

nitentibus. ob ar. Hipresulie mogutini viciniam qui
tam ante nouitatis non sineret inexaminatam. relicta
est Francordia ad negocij executionem inepta et indispo
sita. Ectaqz est Nurenberga ex simili ratione dispo
sita. ex diuersis mundi partibus illic conuenit. cno pasu
meret rem hanc qz citissime a mercatoribus publicari.
Sed et ipsa Nurenberga dimissa est. proueniri timentes
negocium n. prouidentia et excelsissimis ingenijs incola
rum. doctorum inqz virorum illic est ingens copia et in
numerabilis multitudo. qui sine diligenti perquisitione
re hanc sceleratam non sic passi fuissent adolescere. crescere
qz in tantam messem hoc venenatum semetarium. Ideoqz ber
na tandem elegerunt. vt pote ciuitatem simplicem. rusticam et
indoctam. sed vgnace bellicosam et potentem. Simplicem
ob id elegerunt. ne fraus et deceptio prouidentia docta p
deretur. Potentem tamen. vt si persuasi fuissent negotio
credentes sua potentia essent opinionis testimonium dese
furi. Bernenses esse potentes non ambigim'. esse tamen
et credere simplices. sine ca. sinno nequaquam recitam' que
longe aliter de ipsis sentiendum erat.

¶ Demoni vt auxilio eis fit et cofilio. aias

pprii sanguinis chirographo firmarunt.

¶ Non te preterreat lector amica fastidiosam hac excoog
tationem pertinaciter tentatam. aliam ob causam fuisse
inceptam. in exitum et delationem in maculata. coceptionis
semper virginis M. aric. qua cum freres mioris vsqz ad mor
tem hactenus tutati fuerint ac defenderit. necessarium ex
consequenti fuit. etiam in eorum personas. ordinem et docto
res moiri in idias. et crimen incidere lese fraternitas
eis. Nec id scientia vel doctrina timentum putabant ex
quo minorum ordo eandem immaculate coceptionis opini

Siiii

onem in signi triumpho tutarit. idco aliud victandi me-
dium perquirentes. miraculis id fictis et falsis faerre ag-
gressi sunt. Cuius temeritatis quattuor heresiarche ne-
quissimi sacre operatores. primus conuentus Bernen-
sis Prior. Joannes dictus vetter. secundus Stephanus
Bols horst sacre theologie doctor. eiusde conuentus pre-
dicans. tercius Franciscus vlschi Supprior. et quartus
Henricus steinecer procurator conuentus Hi ergo quat-
tuor patres assumptum onus negocium et pretensum
per graue sentientes. et de suis viribus desidentes. demo-
nis implorauerunt auxilium. qui arte necromantie per Fra-
nciscu vlschi adiuratus. tam sibi placito negocio. abesse
non voluit. sed in ipsorum quattuor facie presenter et cor-
tam in forma ethiopia comparuit. adiurationis et im-
plorationis virtute ac vigore. operam et auxilium se fi-
deliter prestaturu spondit. inuictaq; fide pollicitus
est. sue vero mercedis primum. animas eorum hic et in futu-
ro exposcabat possidendas et proprias. Hi autem quat-
tuor infelices viri sanguinis passionisq; Christi et pro-
prie salutis immemores. iuxta demonis postulationem
consenserunt. et eorum quilibet chiographo suo proprio
sanguine scripto consensum roborauit et ratificauit.
horresco referens. Qui cacodemon mendaciorum pa-
ter. chiographo accepto fidefragus abscessit et dispa-
ruit. O deus q; feruola mortaliu audacia. tentare co-
tra diuinam ordinationem. non dico peritura hominis
ope. sed satane nequissimi subsidio. immaculatu conce-
ptu obfuscare.
¶ Frater ad ordinem suscipitur
¶ Cogitatus aut illis quale nam miraculoru genus
et portennum excogitarent. quo ex heminum cordibus

immaculate conceptionis dcleret opinio. euenit tempore
intermedio. vt laicus quidam artificio sartor. cui nome
Joannes ietser ex oppido zurcachi Constantiensis dio-
cesis. pro sui ordinis habitu deprecaretur. Que vacuis
manibus venisse rati. copiam se fratru habere responde-
runt. sufficienterq; prouisos. ideoq; petiti ei' codescente
re nequirent. Quimox subiunxit. No ero conuetui vno
oneri neq; grauamini. quippe qui quinquaginta tres
florenos. ac pannos sericos mecu tuli in vite mee substi-
diu. sumq; de honestis parentibus genitus. non vt inue-
niatis quo mei puderet. Que florenoru vox vt. auribus
eoru insonuit. pectora eoru ita emolliuit sicut solet lique-
fieri cera in facie solis. Quid non mortalia pectora cogis
auri sacra fames. Simulantes autem toru eoru con-
uentu se interrogaturos. abierunt inter se tractantes. quo
pecuniam hanc partirentur. vt cuiq; cederet pars et tu-
nica Regressigit Joannem presatu dare promittente
repperunt. quem tamen ante hac propter deu petentem
repulerunt.

¶ Simplicitas fratris negocio miraculoru
prestitit occasionem

¶ Ordine igit ingressus. sed ordinis habitu nondum rece-
pto. diuertebat noctu q se aduenticet hospites recipere
solebant. illic dormitur. Que cum Franciscus vlschi sup-
prior simplicem idcoram ac rusticu aduertisset. hinc oc-
casionem sumpsit cu eo vtpote cu non intelligente mira-
culoru negociu aggrediendu practicanduq; illu nihilo-
min' de simplicitate tentauit. Tam nocus plantio lapil-
lis quibusdam in ei' cameram iniectis. pulsationibus
multifarijs turbauit. et vt spiritus solent vexauit. Fran-
ciscus aut illucescente die illi se obuiu dedit proposito et

spiritum venire ut visuri audiriqz. Et quo minus a fratre notarentur. cereos benedictos. similiter et aquaz exorcizatam cum certis reliquijs sanctorum et portio in ne sancte crucis non parua fratri contulerant. quibus securior et munitior factus intrepide spiritui colloqueretur. qui iam consilio peruerso habito inter se quid illi dicendum foret ad plenum informatus erat. Redeo ergo ad historiam spiritus ille laruatus cum fratrem suo clamore et eiulatu horrendo terruisset. capud suuz ex timore lintheamin inuoluit et abscondit vertitqz se ad parietem. Deus te iuuat. dicens. nā ego te iuuare non potero. Quibus dictis mutus fere penitus effectus est loqui nā potens. At spiritus se non curari prospiciens. timore nimio fratri appropinquans. vestimenta singula quibus tegebatur detraxit. Sed frater mox timidus ad parietem se vertit. deuotio repetens. Iuuat te deus. quoniam ego te iuuare non valeo. nihil responsi amplius addens. Spiritus autem in responsum fratrem cogere volens. manu guttur eius apprehendit et pressit. Qui se moriturum timens. in vocem prorupit et quidem validam. O huius huius. quo nam iuuari poteris. Abi procul et abscede hinc. Que fratris questio cum spiritui placuisset manum retraxit et fratri dulciter absqz terrore respondit. Frater sancte qui relictis mundi vanitatibus tū scis et deuotis patris te iuxta titu inqz es qui me vnacū illis iuuare poteris: si cordi mea vba tibi fuerit. Ac fideliter tuis precibus reuelare curabis que tibi dixerō. Cui frater Et quānam modo id fieri potest edoceas. Si octo diebus respondit spiritus. cōtinuis vsqz ad sanguinis effusionē te d scipliā ueris et missas octo in capella sancti iohānis legi feceris.

volūate auditurus siquā frater ille de vexatōibus suis facturussz questione. quo de eius simplicitate et formidine as pessillanimitate nō dubitaret. Nūc cū frater ille vidisset. mox o pater dicebat. quāta sum hac nocte perpeffus. Illu sit namqz mihi spiritus quidā. et vox faucebus hēsit tanto sui terrore percussus. qz nesciuerim quidē me vitam habere. nec ne. At suprior ficto pectore respondit. et se quoqz spūs illic qnqz temporū audiuissē nec id iam nouū. sed assiduū. quare cū leti cordis esse debere. nec aliquid formidare periculi adhortatus est. silendū sibi precepit. donec ex eo et patribus de hoc informaretur latius quibus rem hanc dixit detegendam explorandūqz quid illi lateat. Quibus dictis fratrem consolatū relinquēs abiit et patres alios criminis conscios de hoc informauit.

Spiritus fictus fratri reuelat quo liberari possit.

Anno igitur mille simo quingente simo septimo. in nocte triū Regū negociū miraculorū ceptū est fraude et dolo ut sequitur Tempore iam dicto Joannes predictus frater conuersus ordinem induiuit. assignaturaz illi camera Procuratori huius negocii conscio vicina et contigua. Venit ergo noctu laruatus Franciscus vlschi. et lintheo insutus ac circūdatus. spiritū se simulans. cameram ingreditur iugens. plorans. et eiulans. et purgatorij intollerabiles se pati penas exclamans voce. ut potuit mutata ac ficta: ne vox hominem proderet. scelus immane et detestabile crimen. Sed hoc te non pretereat lector amice. qz die hanc illusionem precedente. campanulam in fratris cellam suspenderunt in spiritus aduentus per eum pulsandam. ut et ipsi tanqz facti huius ignari.

posuerisq; te pronū in terram in crucis formam. atq;
sub missis illis. I. pater noster totidemq; aue maria ora
uer. s. animam meam ex tantis penis liberabis. Sed et
terram ad singulas orationes deosculaberis. in iude pro
ditoris osculi memoriam quo Chriſtū prodidit. Que sin
gula se fideliter patribus narraturū frater promisit. mis
sas ait legere officij mei non est. quod ego possū faciam
quod illis faciendū hortaris referam fideliter. Subiū
xit spiritus. Referas cui voles. sed cur et q̄ iussa mea non
pretergradiaris. expectabisq; aduentū meū feria sexta
fut. tra. sunt namq; mihi plura tibi enodanda. Vite ne
terrearis. nam ducam mecum spiritus alios. sed malos
qui mihi vsq; nūc intollerandam hanc penam inflixe
rūt. erūt aspectu horribiles clamore formidabiles. sed tu
ne timeas ob id enim terrorem incutient. q̄ a me sint ex
inceps abcessuri. Quis tam est stultus et non videat fu
ctionem hanc in uanam religionis famam excogitatā
quando iubetur ea deceptorie religionis ostentatio in ca
pella sancti Joannis in medio ecclesie fieri. ut clamor
totam ciuitatem non dico adimpleat. sed obruat et vna
cū tota prouincia inuoluat. Sed que fama. Ea videli
cet. q̄ sint sancti patres predicatorum in Berna. id argu
menti est. q̄ spūs eorū implorent auxilia. qui si non estis
creditori. currite. currite veloces ad ecclesiam predicatorū.
Hic celebrat. hic orat. hic terram deosculatur. hic dis
ciplinatur ad sanguinis effusionem. Sed ut reor non rō
gis vulpina potius cauda. S que nā hec est diuinitatis
appetentia que arrogantia. que fraus et deceptio. Tu si
oraueris patrem tuum ingredi in cubiculū tuū et Cur
ram habe de bono nomine quod ex virtutibus tuis pra
ueniat. non quod fietis excogitationibus adornetur. sed

obtenebratū est insipiens cor eorū. ¶ Tempore vero taz
reliq;ose ostentationis tantus erat populi concursus. si
cut solent aduolare multitudine maxima ad nundinas
siue ecclesiarū annuas dedicationes. Fama ingens et mi
ra commendatio sanctitatis in celū vsq; tollitur. p̄ ea s
acquirat eūdo et pariter facta atq; infecta canbat Ex
quo pauperes fratres minores in Berna in tantū diuine
re contemptū. ut in illos expueretur. et vie qua exadret
tur maledicrentur. quem contemptum doctor Steffa
nus vnus ex quattuor hereticis auare et cumulare
etiam publicis concionibus curauit. Habint enim in
Berna fratres minores confraternitatem sancti Jaco
bi ex qua pauperes victū accipiunt non modicū. quā
ad se trahere docto. Stephanus nitibatur palam popu
lo predicans. Nolite in locis non reformatis fraternita
tem erigere. vbi elemosina vstra turpiter dissipatur et
consumitur. quales enim sint minores odore narium
dinoscite. Eorū equidem habitus vino potius imbuitur
q̄ religione et deuotione. Tabernarij sunt et vini amatores
Id predicatum fuisse omnibus constat. Sed et pre
dicans fratrum minorum id non tolerandum putans. H
Bo verbum respondit. dicens. Si ad nos ciues amici in
eridiuntur honeste nobiscū potaturi. expellimus ne quoz
rū elemosina viuimus. Hec mea cappa et si vini hēat o
dore. vstra tamen infande et maledicte heresis habet ni
dorem ne odorem dicam. Hic q̄ vtrum dixerit exius ip
se probauit.

Sicuti spiritus apparitio secunda. cum co
rum excogitatis falsitatibus.

¶ Certiores autem esse cupientes de fratris simplicitate
et. doctor Stephanus fratris confessor factus. in con
fessionibus

fessione sua diligentem fecit perquisitionem: si quid de illius spiritus negocio dubitaret. Se quoque dubitare simulans fratris explorabat intentionem. qui cum se nulla tenus ambigere affirmabat. constanter affirmabat. rem illam a vero nullo modo exorbitare. De cuius constantia gavisus doctus. factum hoc suavit hoc modo latius peruestigandum. Duas enim particulas domini nostri Jesu Christi ad dormitorium tulerunt. unam ad cameram procuratoris. alteram ad cuiusdam fratris cellam ex opposito collocarunt. factum hoc pessimum colorate. et his sacris obsecantes fratrem. dixerunt se experientia exploraturos si bonus sit spiritus. nec ne. nam malignum spiritum tantum sacramenti non posse presentiam ferre. auribus fratris firmiter inculcabant: Eo frater animosior factus persuasus est. ac promisit se spiritum cum rediret adiuratum. ¶ Nocte igitur ferie sexte sequenti statuto tempore spiritus comparuit secumque duos larvatos ex utraque parte curretes adduxit clamore horribili alternis vicibus clamantes in fratris cameram infiltravit. Frater cum ex dominici corporis sacramento animosus effectus spiritum proinde edoctus erat adiuravit Spiritus autem adiurationi utpote voluntarius paruit. et ad singula contritionis sacramenta vicibus fingens ordinate respondit. quas revelationes ex ordine ponere placuit. ne quid confusionis adolescat. ¶ Revelatio prima Nos ait spiritus quos mecum venisse cernis. maligni sunt spiritus et cacodemones quibus a deo potestas fuit puniendi me. et in presentibus usque penam irrogare. qui mox ad hec responsa clamore valido abscessere. Quos ob id tanto clamore cessisse asserunt. quod cum relinquere coacti fuerint precibus et disciplinis suis suorumque patrum interuenientibus. ¶ Nulla

re secunda. Ego inquam frater mi dilecte. ut mei statum plenius dinoscas secularis olim sacerdos fui promotione studii magister artium religionemque hanc in hoc conventu intravit tandem in prioratus officium sublimatus. De quo ab hominibus Breui post tempore egerime tuli. ad maiores promotiones animo vindicandi etiam. Parisius studiorum causa concessi. librum unum ex bibliotheca conventus auferens Deflexit animum meum societas peruersa. quod mutato habitu nocturno nullo sciēte civitate ingredi deremur insolētie ac dissolutionis gratia Ego autem ipse tertius crā. Cumque a similibus nobis secularibus impetremur: incepto me. alterum quoque occiderunt. tertio vix aufugere. At duo socii mei iternalliter cōdenati sunt. reservate me divina gratia et clemētia usque in hanc horam. Quiaque excoicatus propter nupte mulieris introductionem Namque eo tempore conventus reformatus non fuit uti nunc est Dicamque patribus tuis ex parte mea gratias quas potes de ipsorum intercessione que me ex penis his gravibus liberavit A quibus tamen nondum plene liberatus sum. donec triginta missas patres mihi ordinauerint legēdas. cum quattuor vigiliis. ex hinc liberabor a penis quas centum et sexaginta annis pertuli. ¶ Revelatio tertia Frater scite scito hunc ordinem nostrum pre ceteris omnibus esse apertissimum. omnemque ordinis nostri doctrinam fundatissimam solidissimam. et verissimam. quamvis certi fratres aliarum religionum invidia permoti. eam certis in locis credidere suspectam. Quare ex illis plurimi penas iam luunt purgatorii. Se opinione conceptionis Marie virginis loquor quam diuus Thomas in originali peccato conceptam spiritus sancto edoctus descripsit. Cuius doctrine sane ac sanctorum sententiis consone fratres mihi

hoies vsqz nunc aduersati sunt. nostris fratribus con-
tradicientes. Quare inuicem multis insurgunt iurgis
libus et insultibus: hi scilicet. qui ex duob' patriar' his
Dominico et Francisco. fratres in exordio sunt instituz
ti s' tu firmiter crede nec te moueat minor fallax opi-
nio: virginem Mariam in originali conceptam. cu' na-
turalis filia Ade fuerit. in quo omnes peccauerunt: et
per quem mors intrauit in orbem terraru'. ¶ Reuelatio
quarta. Ideo benedicte frater. scito ob id hanc ciuitate
Bernam perituram. ruitur anqz penitus et a terra di-
uina id vltione volente absorbendam. q' non expellunt
hinc fratres minores. qui sanctis nostris oppositum do-
cent. opinione mendaci virginem gloriosam adornant
que profecto ex nugis eorum honorari non querit. tuz
quia tolerantur hic vitam ducentes non reformatam.
Subest adhuc et ratio alia tam dire in hanc ciuitatem
vindicte: q' a rege francie annuam accipiunt pensionem.
Ideo cis irata est virgo maria. et Christus iesus expe-
ctataz eorum merita pena in foribus non longo post tem-
pore differenda. ¶ Reuelatio quinta: Notum in super
tibi facio beate frater. Alexandru' de hales non vulgo do-
ctu' virum. in purgatorij penis detinere. ob id. q' verita-
tis opinionem. virginem videlicet Mariam in origi-
nali delicto fuisse obnoxiam reliquerit: aliorum sui or-
dinis fratru'qz sentimento contra sanctorum opinionez
adheserit. Joannem vero Scotu'. cui pitheton subtili-
tatis fingerut. in eisdem penis cruciari ego ipse conspexi
quando ob mea demerita etiam ipse detinebar. Quos
mox cognoui. diuina mihi clementia concedente. eam
ob causam. q' ipse fratribus minoribus ansam praebe-
rit. occasionemqz. opinionem illam publice et manifeste

fateri: palam predicare. et docere proeaciter. Erant qz
illuc adhuc q' plures alij ex eodem ordine. quoru' nomina
deus nouit. qui nobiscu' de hac opinione certarunt: illa
qz contra sanctos doctores proterue defenderut. ¶ Re-
uelatio sexta Hac igit' duoru' ordinu' controuersia non
obstante reconciliandi sunt hi duo ordines per sanctuz
quenda' viru'. quem modernu' pontificem romanu' intel-
lexere quem ob id sanctum dico: q' a triginta annis a
deo in huiusce reconciliationis negocium preuisus sit.
Hic pro opinione indulgentias dabit plenarias. maiores
his quas Sixtus olim pontifex in ea solemnitate do-
nauit. demu' scito me in septimu' horu' angeloru' sublima-
dum. ibiqz perpetuo diuina facie fruituru'. ¶ Reuela-
tio septima. Notum tibi sit sancte frater. q' semel ab ho-
ste maligno tentatus fueris. intro eudi ordinem Char-
tusieniu'. relinquendiqz nostru'. iamqz susceptu'. Id su-
fecisses. quinqz cati nigri te penit' discerpissent. a deo
diuinus noster ordo deo placet. vt omnibus sit deo accep-
tior chariorqz. Credo ego quidem te hoc in memoria
habere recenti. q' semel in Rhenu' dilapsus morti et sub-
mersioni propinquus fueris. At. ego tibi dico. q' meri-
tis cuiusdam sancte virginis. cui deuotus extitisti. pre-
seruatus es. Nomen autem virginis fratre efflagitan-
te. vt gratias referret pro tanto beneficio. Spus respon-
dit In festo annu'ciationis Marie virginis cu' ipsa per-
sonaliter ad te sit ventura. non opus est tibi eam nomi-
nare. Illam igitur statuto tempore expecta deuotius
quo poteris. Ad vilitatem inqz tuam et salutem anime
tue multa tecu' est locutura. ¶ Sed miraberis lector ami-
ce. vnde na' hec spiritui ficto coquita sint. Propositum
fratris ad chartusianos. et casus in rhenu'. scito fratre

illa doctore Stephano fuisse confessum. qui hec spiritui p
didit ¶ Reuelatio octava. Si autem patres tui nomē me
ū et cuias fuerim scire cupuerint. dicas illis. q̄ Henricus
caliburger mihi nomen fuit. sacerdos secularis ante q̄z
hūc fui ingressus ordinē. natus ex ciuitate Solodunsi.
Hoc autem nomē meū in libro aniuersariorū nō ē positum
Ideo q̄z abs te hūiliter exposco. vt inscribatur. Huius q̄
inanis et fatua hec hereticorū fictio.

¶ Explorat spūs si bonus sit. nec ne.

¶ Ne quando autem dubitaret de spiritu hoc. obsecre
turoz cis malignū fuisse spiritū huic te cite obiectioi du
bitationiqz altera fraude responderunt n. edo quo sequi
tur. Nā doctor Stephanus ex libro confessionum fratris
audiuit. si in aliquo dubitaret percipiturus. Qui cum
se nullatenus de spiritu hūc sitare diceret. si dixit se doctor nō
hūcominus dubitare feci in cuius epistolam ob longā cru
ce signatā ac sigillatā in qua et ē cūstiones continen
tur. has inclusi in locum ad quē nullus poterit clauis
haberi Tu autē eū ad te spūs redierit. ut se ut litteras aus
ferat: et tibi ad cūstiones meas respondeat. Has litters
ras si abstulerit spūs nec uā esse non potest: quippe cui
crucem signatā non sit oblaturus.

¶ Quæstiones nec uiter spiritui in epistola
doctoris Stephani facte.

¶ Prima quæstio. Si Hieronymus sacerdonalle ferra
riensis iuste vel iniuste a pontifice maximo Alexandro
sextio igni adiudicatus fuerit. cū suis complicibus
in ciuitate florentia. Hunc constat nequam pessimū
et hereticū nequissimum fuisse. Sed hec quæstione per
eos fraudulenter proposita. in coronam martiriū uenit
sublimandus. vt sedem apostolicam de iure occupatū op:

perfronē inculpant. ¶ Secunda quæstio. de statu sic
lic Alexandri sexti pontificis maximi. in alio seculo si
penas luat: q̄ Hieronymū predictum heresiarcham ig
ni adiudicauit. Ecce lector amice. quanta nequā isti
pessimi in sedem apostolicam machinant ¶ Tertia que
stio: Si beata uirgo Maria originali peccato fuerit ob
noxia. aut mūde concepta. ¶ Quarta quæstio Quis
nā sit ille uir sanctus de quo supra spūs mentionē fecit
qui ante triginta annos ad hoc fuerit a deo ordinat⁹ q̄
festū conceptionis immaculate dederit: duos hos ordi
nes recōciliaret: et cōuenus Argentinensem atqz Thuri
cū reformaret. S formose quæstiones quis tam esset fatu
us. et fraudē non notaret. ¶ Quinta quæstio: Et quis
nā ille sit de ordine fratrum minorū doctor famosus. quez
in purgatorij penis spūs retulit detineri cuius causa fue
rit et occasio. q̄ opinionem illam inducere conatus sit
q̄ beata uirgo sit sine originali peccato cōcepta ¶ Se
pta quæstio Vtrū doctrina diuī Thome aquinatis deo
fuerit accepta. non obstāte. q̄ fratres minores eā in ple
risqz locis arbitrauerē suspectā et a ueritate exorbitantē
¶ Septima quæstio de sancto Bernardo mota ē. quē post
mortē suā cū macula in pectore ferunt apparuisse cā ob
cām q̄ uirginē Mariā in originali peccato fuisse cōcep
tā crediderit si uerū sit eū ita uisum: fortasse ab emu
lis confictū. Octaua quæstio de uespis fuit que apud se
pulchrum sancti bonaure appaerere post illius mor
tē. eo q̄ et ipse penam. soluerit opinionis fratrum minorū
de conceptione uirginis Mariæ: quam tenuit et scri
pto app: obauit ¶ Nonā quæstio certificare cupibat do
ctor Stephanus de tempore quando duo illi conuentus
Argentinenfis et Thuricensis essent a sancto illo uirō

reformandi. ¶ Vide per hanc lectorem, ac perpende diligenter que fuerit horum virorum reformatio. Filij inquam dei de regno celorum certant, ubi filij demonis de terrena possessione certare solebant. Non credo tam simplicem lectorem aliquem futurum, qui per has questiones non cognosceret querentis peruersitatem. ¶ Hac epistola ut premititur fratri commissa spiritus eidem apparuit: et sese abscessurum nunciavit, quia ventura esset ad eum virgo cui deuotus extiterat: que eum de singulis questionibus esset ad unguem informatura.

¶ Apparitio larvate Barbare fratri facta.

¶ Nocte ergo Annunciationis virginis Marie Superior mentitus sexum, in specie formose virginis apparuit nunciatus ei spiritum nunquam crediturum. Sed quod de uotione qua posset virginis Marie aduentum prestolare tur, que ad eum ventura esset, de multis cum eo locutura. Et frater, Quis tu ergo sis edicito mihi Respondit Ego sum barbara martyris Christi, quam singulari deuotione profecutus es. Audiui deo id permittente, quid tecum doctor de epistola sua locutus est. Quam ego apprehendens virgini Marie presentabo. Nec inquam eum una tecum de conscriptis questionibus lacius certificabit, de hinc honesto loco recondetur: ut dubitari non possit maligni spiritus esse figmenta, sed omnipotentis dei miracula. Quibus dictis abiit, accepta epistola in statuto loco collocata. Frater ergo nouo apparitionis modo gaudens campanulam quam ad hoc suspenderat pulsauit, quam cum mox audissent utpote consocii accurrerunt qui primo aduenienti statim dixit, Nescio quid aliud quam an hac apparueris mihi dicens et virginem Mariam post se apparituram.

Doctor autem ueniens ad confitendum fratrem adhortatus est: ut Marie virginis aduentu dignus et mundus inueniretur. Fallax autem barbara litteras et epistolam doctoris questionibus plenam ante sacramentum eucharistie collocauit, quam doctor casu se inuenisse simulam ad fratrem rediit. Quod per benedicte et sancte frater, gaude ueso nobiscum inquit, inuenta est epistola in loco tali in quo maligni spiritus comparare non audent. A me omnis dubitatio de spiritu est aliena, quia bonus est spiritus, effectu hoc ostendente. Sigillauerunt autem ficto cruore, sed potius colore sanguineo litteras illas: ex Christi iesu lateribus signatas affirmantes. Hunc colorem ex Lasaro quodam, ut et in iherosolymis patebit, baptisato iudeo habuerunt illuminista, qui huiusmodi colores facere nouerat, suo tempore et ipse mercedem suam receperunt nullo dubitante.

¶ Mentiti sexum in persona virginis marie apparent.

¶ Euanescentibus autem spiritus, ac fallacis Barbare re apparitionibus tandem in eam dementia lapsi sunt ut etiam in persona virginis marie, propter dedecus ausi fuerint apparere. Que tempore matutinarum ad fratrem ueniens, se mariam esse, e celoque uenisse testata est multa reuelatura, quas reuelationes et ad predictas doctoris Stephani questiones responsiuas per ordinem ponere placuit. Reuelatio prima. Reuelauit itaque primo hec ficta maria: spiritum de quo supra longa et tediosa mentio est habita, bonum fuisse spiritum, a deo missum et eorum precibus, disciplinis ac missis fuisse liberatum et in celum sublimatum, de quo dubitare non debuerunt. Reuelatio secunda. Secundo dixit Frater sancte te ignorare nolo

¶ Sanctus ille vtr qui cōtra argentinēse & thuricēse refo-
mabit. de quo patres tui dubitāt. quisnam ille sit. Scias
hunc Julium pontificem modernū esse in s̄ finem im-
ponet contrānsioni de mea conceptione. et in originali
peccato s̄m concepta determinabit. dabitq; indulgen-
tias largissimas. et novam de hoc festiuitatem instituet
maiore ac vberiore gratia q̄ Sixtus quondā pontifex
maximus pro solemnitate immaculate conceptionis de-
derit. Ideoq; mittam illā crucem sanguine filij mei tū
etiam a qua virtutem et adiutoriū accipiet hanc mate-
riam tēnā indī. Juxta quem verum sanguinem filij
mei tres guttas lacrymarum comperiet. quas filius
meus fleuit super ingratam Hierosolimoū ciuitatem.
Hec ergo dona tibi do pontifici Julio mittenda. in ve-
rum conceptionis mee testimoniū. q̄ ab Anna matre
mea peccatū originale contraxi. De tres gutte tres ho-
ras significant quibus in originali peccato fui post q̄
gratia filij mei liberatus sum. Reuelatio tertia Ecce
frater. accipe hos panniculos quibus filium meum in
egyptum fugiens inuolui. Doq; tibi vitrum hoc plenum
sanguinis filij mei pro salute hominū effusi. Hunc san-
guinem gateatim rīaldi et pessimi nequam regibus et
principibus impertiti sunt. Quanta temeritas in eis
fuit. Et hec omnia dixit. in figurā sunt et testimoniū da-
ta. p̄ in originali peccato concepta fuerim. Reuelatio
quarta. Alia insuper est crux. benedicte frater. quam pa-
tres tui in foro coram altissimo sacramento filij mei in-
uenerūt quinque guttis sanguineis signatam. que gutte
quinque doloris significant quos ipsa sub cruce stans
perpeffa sum. Hanc crucem cum alia de qua supra
tibi dixi. pontifici Julio absq; mora mittas. sanctiores

enim sunt omnibus totius orbis reliquijs. Quas et ipse
deuotus suscipiet. cū largissimis indulgentijs. In Ber-
nam vna nihilominus reducatur. in tantorum mira-
culorum infalibile et perpetuum testimonium. Reue-
lato quinta. Notum tibi facio sancte frater. ordines
predicatorum et minorum ab initio fraternę fuisse liga-
tos: vtpote quia duobus patriarchis Dominico & Frā-
cisco in Christo fratribus normam sue vice susceperunt.
At nunc fratres minores crimen lese fraternitatis incur-
rerunt: docentes meam conceptionem absq; peccato ori-
ginali in exterminium doctrine sancto:um. quod mihi
vehementer displicuit. Ideoq; accipe hanc epistolam
romano pontifici hoc modo presentandam. Lucij erūt
frater vnus ex conuentu Nurnbergenfi. alter Bernē-
sis: tertius Basiliensis. qui erit scilla suorū conuen-
tū secum deferent supplicesq; rogabitis senatū Bernē-
sem: vt et ipsi cū his tribus sigillatim has litteras Ponti-
fici mittendas. qui pontifex grato illas excipiet: et mox
expulsis fratribus de communi conuentu Argentinens-
i & Thuricensi reformabit. Reuelatio sexta Pro mer-
cede vero laboris & dilectione festi: immaculate concep-
tionis. quam faciet pontifex Julius modernus. nuncia-
bis illi futuram gloriam cum sancto Thoma aquinate
equandā. eo q̄ eius doctrinam de conceptione mea vere
conscriptam tutat' fuerit.

¶ Alia apparitio virginis marie in
qua frater vulnerat.

¶ Apparuit adhuc personata Maria tempore sequen-
ti. satis affabiler fratrem alloquens et dicens. Fra-
ter benedicte. a deo ad te missa ecce adsum. pro tua in fi-
lium meum Jesum Christum et in me deuotione te re-

muneratura. Quid ergo petiturus sis palam eloqua-
ris cui pauper respondit. Quicquid ad salutem anime
mee conducere tibi. filioque tuo Jesu Christo deo et domi-
no meo visum fuerit. id ego humiliter corde deuotus expos-
co. Que subiunxit. mirus et quidem singulare est nul-
lus vnquam mortuum habuit tibi sum largitura. vulne-
ra videlicet passionis Christi iesu filij mei que nec et Fran-
ciscus. neque catharina senei. habuit. sed tu illa deferre
predestinatus es in testimonium conceptionis mee quod in
peccato concepta sum. Quare prebe manum. donum
dei recepturus. At frater exigua murera putans. vul-
nera et dentium extraxionem. manum retraxit. et abscon-
dit. Quam presens virgo maria arripere tentans. cui
reluctari pauper non ausus est. numen esse putans. Ac-
quiescens ergo manum porrexit. que manui sue clauum
grandem incussit: ac totam vulnere perforauit. Tre-
cena quattuor incutere voluit pro eo tempore: ut videre
possent quomodo hoc vulnus prestare posset. et si illud
recens seruare valerent aqua forti aiusque correptis. ex
inceps alia vulnera facturum: prout ab eis consultum fue-
rat. At pauper ex doloris vehementia exclamabat. O
maria Cui respondit. Frater sancte. ecce habes signum
redemptionis humani generis in corpore tuo. quod defer-
re debes in testimonium cunctis gentibus. quod in originali
peccato concepta sum. Xenonabiturque hoc vulnus et
donum filij mei in te bis in anno. die videlicet corporis Cri-
sti filij mei et Parasceues sancta. Triplicabis ergo de-
uotissime horas tuas Et si a mundo irrisus fueris. ut lu-
tum nihil facias. beati enim qui persecutionem patiuntur
propter iusticiam quam ipsorum est regnum celorum His dictis
curauit. et quid egisset socijs suis enodauit. Videat le-

etor. si totum ordinem minorum hac vulnerum exegita-
tione eradicare non intenderint: aut saltem diuini marty-
ris sancti Francisci non voluerint vulnera reddere sus-
pecta et vanam iam non fecissent. Sed inter Francisci
et hec vulnera hoc interest quod presentia vulnera palam
ostensa. predicata. monstrata demon ipse abscondit Fran-
cisci autem vulnera semper a sancto patriarcha abscon-
dita. a deo sunt manifestata Et merito Gamaliele in-
quiente. Si ex hominibus est opus. dissoluetur. si ex deo
dissolueri non potestis. ne forte deo repugnare videamur

¶ Fratri conuerso residua quattuor
vulnera faciunt

¶ Apparuit denuo nocte sequenti personata maria mo-
re solito fratrem salutans. Salute inquit frater. non est
homo in hoc mundo qui dolores vulnerum filij mei suste-
nere queat. quare tibi gratia mea subuenire curavi. Ec-
ce attuli tibi panniculos hos cruce signatos quos si ma-
nui supposueris cum te dolor vehemens turbarit. illorum
virtute leuius ac mitius habebis Hi sunt panniculi qui-
bus in hoc mundo dilectum meum filium inuolui. ¶ Tres fu-
erunt illos aquas habuisse ad hoc negocium necessarias.
Vnam arte necromantie confectam. Ad cuius confectio-
nem supersticiose requirebat sanguis ex umbilico in dei
recenter nati: et decem et nouem crines ex eiusdem iudei
palpebris. iuxta quem numerum crinum parebant illic decem
et nouem demones. qui aquam occupantes. fra-
trem quando bibebat illam fecerunt immobilem ac om-
nibus sensibus priuarunt: ut iaceret tanquam cadaver emor-
tuum truncus iners. Nos crines cum cruore illo ex quodam
Lasaro baptisato iudeo habuerunt. qui se in Baberga
obstetricem simulans hec acquisiuit. Secunda aqua

di

corrosiva erat. et per carnem penetrativa Tertia huic
cauterio et corrosioni refrigerium praeiit et lenimen De-
derunt igitur. ut ad propositum redcam. aquam primam
fratri potendam. qui ut exanimis iacuit omnis sui
suum actibus privatus. Acceperuntque aquam secun-
dam: cum qua illi quattuor vulnera fecerunt. Nam
primum vulnus in dextera tantum manu erat. Terc-
tia aqua sunt vsi. quando doloris vehementiam et pas-
siones frater tolerare nequivit. Cumque surrexisset fra-
ter. illum inquam ad suum placitum. ut ita dicam. resusci-
tare noverunt videns adhuc quattuor vulnera. admi-
ratus est: nesciens unde contigisset. Astabant autem sce-
lerosi quattuor viri nescio quid numinis se vidisse et ac-
disse testantes. Quod ratione et sensu privato fratri fa-
cilliter persuaserunt. O miserrima conditio tam passio-
nati fratris. **A**quas item illas duas naturaliter fieri
non dubitamus. huiusque nomen suum quod hic de curi
tacendum. Nihilominus et quandam aquam habue-
runt etiam naturaliter factam: que consimilem effectum
cum prima habuit. coempto. quod non reddebat fratri
immobilitatem. sed sensu dumtaxat et ratione privavit. et
quod ne passionem sentiret effecit. Hac dicunt potari illos
quibus integrum mentis est decidendum. quando
eos ut vulgo dicitur sancti Antonij ignis incendit. His
aquis scelestia haec facta patrarunt. Volui de his scrip-
sisse latius: prohibuit me scandalum patrum filiorum. Per-
fido ergo atque excogitato novo homine vulnerato in
divi Francisci contumeliam. in immaculate conceptio-
nis deletionem. in vulnerum Iesu Christi illusionem.
audi queso per hanc lector quid excogitavit. Credidit
frater ille persuasioni quattuor virorum. vera se por-

tare vulnera Christi. miraculo ei data infallibili. ipse
met admirans se tam repente deum factum. Doctor
Stephanus huius fictionis primas et caput ad fratrem
ait. Ne mireris frater de vulneribus insignitum Iesu
Christi domini nostri. Tam sacer est ille ordo noster
ut his aliisque miraculis in hoc mundo resulserit: Nec
ob tua sola merita evenere tam miranda. Sed tu cre-
dis confessionibus et orationibus te dignum tanto mi-
nere facias. Quae ob id eide doctor Stephanus suavit:
ut ipse confessor eius. exploratum in confessione habe-
ret. si quando in hoc negotio esset dubitaturus. De-
derunt item fratri stubellam sequestratam: ut non occul-
tas sed manifestas orationes faceret. Quia imagines
passionis Christi per stubellam ad diversa loca suspen-
derant. Frater ergo iam ibi ante hanc imaginem nunc
ante aliam orabat: hinc atque illinc gradiens gestus huius-
cemodi pretendebat: quales Christus egit ante oculos
suos deperitus. In montem Oliveti. extendebat brachia:
in coronatione caput inclinabat. Piget dicere facultates
et illusiones tantas. Ab eis enim edocuit fuerat passionem
Christi publice sic ludere. Ipsi autem hoc non abscedebant. ut
par erat sine visuri si iurabatur potius homines ut ingrederentur.
dum omnipotentis miracula visuri et precipue fratres minores. ut
intuerentur vulnera in testimonium illis: ac recitarent pri-
bus suis. Inter quos duo prius unus in cholera excrevens
dixit *Vast beschetē*. Alter autem modestus loquens ait. Finis
coronatus: exitus acta probabit carere tamen fratri quis
quam loqueretur. neque interrogarent eum. scientes eum idiotam et im-
memorem: ne res pateret et sua simplicitate prodere. **N**on
dubitantes: mendacem esse memorem oportere. Et ideo
stabant prospicientes per fenestras tanta multitudo. quae
d ij

ta nunq̄ magnis venere myecnis. Quando autem ei
potū dabant. qui eum a sensu alienabat: iacebat spu
mans uti solent morbu caducum habentes facere. dice
baturq; a Priore iam cū Christo in cruce mortuus ex
nimia deuotioe. Et q̄zuis ab illis quattuor heresiis
in moribus sufficienter fuerat instructus. ipse tamē ut
pote sartor incrs religiosos gestus facere non nouerat
quare spectatores sepius in risum prouocauit. Eratoz vi
dere ludū fimearū potius q̄z rem arduam. Durauit aut
concurfus ille longo tempore. Ipsi autē cauta sunt vsi
cattela. suadentes paupereulo ieiunia multa. abstinen
tias. et id generis multa que macrū hominem efficiunt
ac viribus totis destituūt. ut putaretur religione et de
uotione illa meruisse suisq; meritis virginem mariam
illi apparuisse. et reuelationes varias manifestasse.

Tentatur frater vltionis marie appari
tionibus: fitq; tandem impatiens frau
de quattuor patrum notata.

Venit autē doctor Stephanus vespere ad fratrem eius
deuotionem. vitam. sanctitatem fide commendans
asserens deū adhuc eū eo miranda facturū. sese de mul
tis sancis legisse: talia tamen et qualia erga illū contis
gerint vidisse nunq̄. Admonuit igitur eū: ut cū noctu
apparuerit virgo maria. q̄z diligentissime aduertat quid
sit locutura: ut sibi ceterisq; patribus suis certo referre
queat. et virgineis mandatis pareret. ne aliquid de tan
te virginis iussu pretermittatur incompletū. Credidit
frater in nullo adhuc hesitans. Nocte itaq; aduenien
te doctor Stephanus rem ipsam met fecit de qua fra
trem admonuerat. et in persona beate Marie virginis
sudem apparuit. fratrem dulcibus verbis salutans. et

se Mariam virginē esse affirmans. Sed frater cogni
ta voce. indignabundus respondit. O deus. deceperūt
me viri mendaces: Abi in malam crucem. q; te de^o per
dat cum complicitibus tuis: qui me pauperem tam tur
piter deceperis. Nam fraude hac cognita. omnia pre
cedentia fraudulenta fuisse suspicatus fuit. Nec cum
sefellit opinio Nam doctor Stephanus quia se cogni
tū vidit. abiit confusus: ac socijs illa cum dolore nūcia
uit. Quem Prior consolans inquit Vocem meam non
tam audiuit crebro ut eam dinoscere posset: vestrā aut
quia noxit nimirū quia illius confessor estis. Ideoq;
ego nocte hac apparebo sexum et personam virginis
Marie mentiens de nostra voluntate illum late informa
bo: qui cū altera sequenti videlicet nocte eū dixerat
facere tentaret: ante fratrem stans. et ipse a fratre cog
nitus est. Cui cum frater multas contumelias ex irac
undia dixisset videns tandem q; omnino nihil profice
ret. frustratus omni spe sua. tristis abiit. Reuersus est
autē altera nocte. sperans se vocem mutare posse et ve
stes q; non cognosceretur et ante fratrem stans Salue
inquit frater: Ego sum virgo Maria. de qua pree
dentibus noctibus dubitasti. at nūc ut ab omni scrupu
lo sis alienus. ecce attuli sacramentū hoc corporis Je
su Christi filij mei sanguine rubricatū ita enim hostiā
depinxerant. ut non credas spi. itū esse malignū. qui co
ram tanto sacramento comparere non audet attuli q; huc
vitruz hoc plenum miraculoso sanguine filij mei.
quo te et locum hunc condonare placuit. Peruersi equi
dem viri hoc sanguine. et hac rubrica hostia peregrin
ationem ad sanguinem Christi instituere volebāt. ut
gariter. eyn part des hylighen Bluts. Frater autē sa
d iij

eramento venerabili permotus. dubitare cepit. vera ne
esset. apparitio. ges ne. et respondit. Si non es me dece-
pturus. quisquis fies. orabis pater noster. et Ave ma-
ria. siqz experiar te non esse malignum hostem. Ora-
uit ergo. Prior voce. qua potuit muliebri: Qui cum in-
ter oranduz Pater noster complevisset. ait Salutata su-
ego. Maria plena gratia. dominus mecum. sumqz be-
nedicta inter mulieres. et benedictus fructus ventris tue.
Iesus quem hic in manibus meis porto. Cognovisti
autem frater. plene ac perfecte priorem hunc esse ex ver-
bis illis. et in furore accessus cultrum arripuit. et genu ei-
dext: cum vulnere perforavit. Sed et Prior scutellam stag-
neam arripens violenter contra fratrem proiecit. Ste-
tit inter frater. viriliter paratus se defendere. Sed prior
vulnere sauciatus. timensqz ne clamor frater alios excita-
ret et fraudem cernerent aufugit. et hec v. r. d. tristis fra-
tribus conscijs criminis narrauit. Franciscus vero vl-
t: si suprior prior respondit ne queso. tristemini. cur am-
habere vulneris vestri. Ego apparebo ei noctu in perso-
na Catharine senensis nam vocem meam non novit.
quia raro aut nunqz sum illi locutus. et informabo euz
voluntatis nostre. Venis ergo ad eum mentitus personam.
et se ym Ave frater inquit. Ego sum Catharina se-
nensis a deo ad te missa. ut te corripiam de incredulita-
te tua qz beate virgini tibi crebrius apparenti non credide-
ris. et ut nuntiem tibi miranda. Primo. qz vera Iesu-
Christi vulnera in corpore suo defers. que nec ego neqz
Franciscus habuimus. At omnipotens deus te hoc mu-
nere condonavit in testimonium subversionis huius civita-
tis eo qz annua a rege francie pensionem accipiant et qz
fratres minores non expellunt qui maris virginem sine ori-

ginali peccato fuisse conceptam docent et vitam ducunt irre-
formam. Nec tu publice dicere et predicare stude. Quia
cum tibi credere recusarint. ostendas hec vulnera tua divi-
nit' tibi data in testimonium veritatis. Ad que vba ex im-
patientia frater nihil penitus respondit huic ficte Cat-
harine senensi.

¶ Frater ordinem exire tentat. sed per
suasus in fraudem consentit.

¶ De fraude cognita frater ordinem exire tentat. dictis
patribus. quod cum tam turpiter decepissent. ac irreligiosa
eum contractavissent. Qui suis vobis attoniti et stupefacti
ne quare hec et fraus tam insignis manifestaret consi-
lium et quidem anxium habuerunt. si fratrem precibus in eorum
propositum slectere possent. Quod facere tetavit doctor
Stephanus confessor suus. medijs huiusmodi. Tamen si
inquirebat aliquid iocum rei serie vulnerum immiscuerimus
et tibi ficte apparuimus. fecimus id quidem ut te in revo-
tione servaremus. Quod est tamen omnino res hec mentita
et excogitata. quia vulnera. a deo esse non dubitamus.
cum ipsemet nescias unde tibi venerint. Tunc autem qz te tes-
tificare te iubente te volente. toti mundo. diximus et in au-
res omnium inculcavimus. que nobis dicenda prece-
pimus. et nos ridiculo. universo orbi. si retrax-
et idis. que tanta diligentia manifestata sunt. Nunquid
filius huius conventus es. Diligas ergo locum in quo
perpetuo es mansurus. etqz subuenias in re tam ardua.
Que si progressum habebit. proculdubio tu et nos. to-
tusqz conventus mirum in modum dicabimur. qz si nolue-
ris et exire omnino volueris. profecto in exilium ibis. et
nemo paupertati et inopia tue succurret. Talibus si-
milibusqz v. r. d. animu fratris propulsavit tentavitqz
d. iij.

Cui frater respondit. Nescio quomodo progressum habere possit quod mecum incepistis: cū ego sim nescius litterarū. ideota et indoctus. Excogitatio autem vestra hec ardua est. grauis et miranda egetoz viro magnanimo et prudenti: qui talia faciat et fingat. vt de falsitate non conuincatur. cui rursus doctor ait. Nec omnia anteq̄ tu dices nos cogitauimus. Si quid occurreret quod scientia egeat: ego doctor in his subuenire potero. si quid ordinis. auxilio necessarium eueniet. prior in his sollicitam curam geret. si quid erga conuentum acciderit. hinc Superior patrocinabit. at si quid vite. lautioris et refectionis corporalis desiderabimus: ecce presto est procurator. qui et ipse huius rei conscius est. Societas ergo tota completa est et perfecta: ita vt nihil periculi imminere possit: quin eidem obuiari per nos poterit. Solus tu es cuius opera et auxilio egemus. Prebe ergo consensum in nostrū propositum et non erit quo carebis per totam vitam tuam. His pauper deceptus acquieuit dictis eozū: et consensit in fraudem faciendam.

Imaginem virginis marie furnisio alijsq̄ coloribus plorantem finxerunt.

Postq̄ autem animum fratris in propositū suū deflexerant. in negocij q̄z manifestationē mētē verterūt hoc modo auxilio enim cuiusdā Lasari illuministe colorū subuitate imaginē bte marie virginis. que erat in ecclesia ipozū in quadā capella plorantē finxerūt: fluidas lacrimas depingētes. ac utulas cōstituentes: qui mariā laudimantē apud Predicatores per ciuitatē exclamarent. Facto ergo mane frater genu flectens super altare marie virginis inuētus est: amplectēs imaginem brachijs

suis: sicq̄ immobiliter perseuerauit. Ipsi enim fratres clam intromiserant. nam furto clauem acquisuerunt sacristano ignorante. Clauserūt deniq̄ capellam vt miraculose illic deportatus crederetur. Vetule ergo edocte rumores huiusmodi de virginis Marie ploratu facilliter commouerūt. factusq̄ est concursus populi maximus ad ecclesiam eozū. Venerūt quoq̄ et hi quattuor heretici. ac si et ipsi rumore illic aduenissent. sacristano mandantes. vt sacellū aperiat: Qui ingressi alta et intelligibili voce a fratre perquirūt. quomodo huc venisset. aut quisnam eū intromississet. qui prout edoctus fuerat respondit: spiritus seū cuiusdā vehementia illic deportatū illesis claustris. scq̄ non posse descendere de loco: sed neq̄ moueri. nisi quattuor ex primoribus ciuitatis aduenirent. et ipse sacramentū corporis Christi sumpisset. Sed et quod dictū horrendū est. doctor Stephanus a tergo imaginis occulte per cannā locutus est. ita vt imago crederet fuisse locuta: Post hec mox duos miserūt ex fratribus suis ad scultetū Rudolphū de Erlach. qui in ecclesia fratrum minorū eo tempore deuotioni vacabat. Nam hec eius consuetudo erat singulis diebus summo mane protractius orare: Nūciarūt ergo illi ploratu virginis. et fratris ascensum super altare et quomodo descendere nequiret. nisi ipse cū tribus principalioribus veniret. Credidit vir bonus. et asumpto secū equite aurato domino. Vuilhelmo de diesbach viro docto et strenuo capellam ingressi sunt. quid nam rei ageret visuri. Frater autē eozū presentiam cernens: pacaciter in dictis suis prestitit: et domini lateraliter loquens q̄ imaginem virginis complectebatur. ait virginem Mariam ob id plorare: q̄ obstinati vsq̄ nunc

ei non credidissent: et prophetanti sibi non acquiescissent
Primo ciuitatem subuertendam. propter annuam a re
ge Francie pensionem. Secundo. q̄ fratres minores
non expellerent: aut in alium statum reformarent Ter
tio. q̄ ea teneretur ibi opinio. q̄ virgo Maria sit absq̄
originali peccato concepta. His alijsq̄ commentis fra
ter fraudem negocij colorauit confirmauitq̄. Vult
helmus autem de Diesbach vir multa humanitate in
fignis plus ceteris negocij tarditatem et fallaciam sub
tilius notauit inquit. Ego non video virginem plora
tem. Quibus dictis tacuit. et alia in corde suo retinuit.
Vltimo frater ait: Ego a loco moueri non potero. nū
si prius sumpto corpore domini nostri Jesu Christi. quē
in hoc hostiam illi obtulerunt rubricatam. Quam frater
recipere renuit. ueneratam suspicans. et aliam postula
uit. Chorū ergo ingressi aliam particulam attulerūt. of
ferentes illam later aliter sumendā. q̄ se non posse moue
re simulauit. Qua sumpta descendit. ac cū fratribus. p
cessionaliter aduū intrans. ad mediū altaris maioris
supra terram ad modū crucis ab eis collocatus est. In
introitu aut ante rubricatam hostiam. Tantū ergo sa
cramentū decantantes: benedictione data omnes domū
abierunt: Sculetus tamen dominus Rudolphus de
Esch negotium ex eo credidit suspectū. q̄ a latere. nō
uersus ad sacramentū frater communicauerat: cū con
stat corpus dominicū plus imagine virginis esse uene
randū. sed dixit. Ego os meum in celum non ponam
et cū miraculis diuinis uerbo non iocabor incredulo.
Anteq̄ tū dū abscesserant patribus dixerūt. ne in hoc
negocio tam arduo precipitanter ageretur. donec et ip
si d. Berasent quid hoc facto opus esset. Quo domi

norū precepto non obstante. tanta peregrinatio ad ima
ginem plorantem exorta est. ut miraculum mihi subit
unde tantus populus tam cito fuerit excitatus. Sed
Vergiliū loquar de fama: pedes accurit eundo: et pa
riter facta atq̄ infecta canebat: videntes autem here
tici nequissimi. se creditū habere vulgi sanguinē ex vi
tro. de quo supra habita est mentio. guttatim diuises
runt in panniculis mundis. principibus et dominis il
lū mittentes loco doni diuini tanq̄ miraculosum ex
hostia defluxum. Quos hoc ficto munere honora
runt. qui omnes fraude comperta panniculos cū gut
tulis combusserunt.

Vitam tam arctam et anxiam fratres
vltro tolerare noluit.

At vero quattuor illi heresiarche omne huius negot
ij fundamentū in fratre videntes collocatū: consilio
ini. o. multa eidem ieiunia indigerūt seruanda. cū absti
nentijs varijs ac disciplinis inhumanis. in hunc finem
ut his macer corpore fieret: et a vulgo ob nimiam deuotio
nē religionēq̄ illa macies estimaretur illi uentire. Frater
aut promissi nō oblitus. q̄ in fraudē consensit ubi mul
ta ei solatia in victu et alijs polliciti fuerāt. fide fragis fi
dem nō esse seruandā credidit. et de illis quattuor in omi
bus dubitare cepit. timuitq̄. ne q̄n toxico periret. furūm
et occulte facta eorū explorabat quid tādē in hac re fac
turi foret: Vna ergo noctū abscondit se frater: sciēs illos
quattuor congregatos. nihilq̄ mali suspicās intrepidē igres
sus ē ad eos sperās cū et ipse fraudis esset cōsciūs sese ad
eorū societate pertinere. inuenitq̄ illos mō valde illicito.
seculari vestimento. indutos se serico qd ipse religionem
intrans attulerat. assidebant quoq̄ et mulieres. Qui

omnes de fratris presentia territi et commoti aufugerunt
Doctore solo fratri dicente. Noli scandalisari frater
quia sunt sorores mee. quo dicto et ipse recessit. Frater
autem ut vidit se spreum. et quod cum illis non esset societatem ha-
biturus indignabundus statuit ordinem illum derelinquere
re. et ad seculum redire. Sciens nihilominus illos congre-
gatos clam appropinquavit. Audientibusque illos de se loqui
proximus declinavit: diligenter auditur? si quid mali
de eo loquerentur. Ipse autem audiuit illos determinasse. quod
cum essent occisuri. De modo tamen inferende mortis di-
uersa apud eos erat sententia illo dicente. quod submergere
est in piscina eorum: aut alia aqua. alioque veneno et toxico
periret. Clausum tamen est. ut veneno diem clauderet.
Quod primo tentauerunt illi in offa dare. At frater quod
id omne eorum consilium audierat sciens sibi parari necesse
offam comedere tardauit donec abscesserat suppurior quam
illam attulerat. Videns ergo oculis venenum viride offam
quinque lupulis quas nutriebant ante fenestram effudit.
quam cum comedissent mox corruerunt mortui. Videntes
ergo se nihil profecisse aliquot araneas pastas cauli-
bus suis immiscuerunt et comedens miraculose preserua-
tus est. Putantes autem venenum non suffecisse. sed nimis de-
bile simile catto dederunt qui mox cecidit mortuus. Tan-
dem hostiam sacramenti toxicatam eidem renitenti vio-
lenter in guttur eius intruserunt. quam frater euomit.
super scabellum: Hanc mox in fornacem cum scabello
proiecerunt. Ignis autem illesa hostia tantum terrorem incus-
sit: creatura irrationalis creatori reuerentiam prebens.
Nam scabellum hinc atque illinc saltabat: ita quod aperte
fuit conspicere miraculum omnipotentis dei. ac misericor-
dialis patris admonitionem. Nam et ipse met digitorum

dei videntes dixerunt. *S vire vitas hand vuir gethon*
Quod sonat. S quidnam fecimus. Cognouerunt de-
lictum. sed non exposcebant veniam. S peruersa tameri-
tas et in audita presumptio audere id quidem a quibus
thureus ipse abstineret. Sed ad historiam redeo. Quare
tuor isti scelerosi patres postquam viderant se non posse com-
mode fratrem extinguere. quod ad aliorum noticiam non
perueniret: fratrem ad iurandum coartarunt: circumdan-
tes illi cathenam ferream. corpus eius intollerabiliter
cruciantem. Forcibus corporis portiones et partes
extraxerunt. Ideo autem eum sic cruciarunt ac tantas
intulerunt penas: quod frater ipse maximo quo potuit iu-
ramento sponderet se negocium hoc non proditurum quod
et fecit. Qui fide accepta quiescerunt ad tempus: spe-
rantes fratrem seruaturum quod in passione promiserat.
Frater autem commoditate habita aufugit: et rem om-
nem consulatui detexit. atque fraudem manifestauit. vo-
cati sunt ergo ad consulatium. ut frater coram eis loque-
retur. qui intrepidus omnia sua dicta repetiuit et eos
de tanta heresi et nequitia accusauit. Domini vero utri-
sunt prudentissimi. manus in clerum. hoc est in illos quat-
tuor non iniecerunt. sed domum ire iusserunt: fratrem in-
crepantes quod mentiret: nam ipsi scirent quod boni et iusti
essent patres: et nunquam credituri essent de eis tanta ma-
la. Fecit autem id consulatus: ne quattuor illi indignatio-
nem eorum notantes aufugissent. Nihilominus omnes
in eam sententiam deuenere: se nunquam credituros. fratrem
tam simplicem. et tam ardua sine eorum adiutorio et in-
formatione tentauisse. Interim dum hec agunt hi pa-
tres quos de obseruancia nuncupant. comitum suis
confratribus vi arripiunt: et alios de familia dictos ex-

pellunt in ciuitate Sletstattenfi. Quo habito provinci-
alis eorum pro illius conuentus confirmatione mittit
doctorem Stephanū. et Franciscū vlschi heresiarchas
nequissimos. qui libenter acquiescunt. sperantes in eo-
rum absentia famam de eorum negotio quiescere et mi-
nui. Tam tota nedum ciuitas sed patria hac eorum ne-
quitia erat repletissima.

Capiunt quattuor pseudo patres et
per chordas torquent.

Proficiētibz aut illis Romam frater capitur. mie-
titurqz diocesano Lausaniensi. vt et ipse inquirat: et
vt ordinarius consulat: adiutorium prestat: et quid sit
faciendū decernat. Examinato autem fratre. remittit eū
dominis consulibus ciuitatis Bernē. Qui eū satis hu-
maniter tractarūt. ne dum captus sciretur aufugerēt
negocij tractatores. Reuersi sunt tandem ex romana
curia illo missi patres. et per multos admoniti ne ber-
nam intrare temerarent. Sed putantes illesi euadere
Bernam venerūt. inueneruntqz illic duos sui ordinis
nequā viros: Wernherū priorem Basiliensem. et Pau-
lū hug hypocritā nequissimū. qui prouinciā defendendi
hoc negociū susceperant. a Prouinciali suo sceleris con-
scio missi. Non per singulos actus discurre. sed rem su-
marie pando. et vt infelicis historie semel finem faciaz
Capti sunt omnes quinqz hoc modo. Misit post illos
prouidus bernensis consulatus vt ad accusata respon-
derent: que coram eis palam sunt lecta. Ipsi autē res-
ponderūt taliter qualiter. hoc est aduerbialiter male seu
pessime. Decretum est: vt frater custodie ciuitatis de-
putaretur. illi autem quattuor compedibus ferreis de-
tinerentur singuli in singulis locis. ne de aliquo respon-

sionis et fictionis commento conuenirent. Deputatiqz
sunt vnicuiqz duo custodes in conuentu eorum illos cu-
stodientes in expensis conuentus. Fuerūtqz conscri-
pta omnia elenodia. omnes census et redditus conuert-
tus a dominis ipsis. Mittiturqz Romam legatio ad
summū pontificem vt negotio consulat. atqz iusticiam
exequatur. Serunt. legationem hanc per longa tem-
pora impeditam. ne res tanti sceleris ad summū pontifi-
cem deueniret. Preualuit tandem legatio et cū cōmissioe
Bernā reuersa est. Erant aut cōmissarij epūs lausanicū
diocesanus. epūs Valisij. cū prouinciali ordinis predica-
torū. qui vocati Bernam veniūt. Statuto ergo die du-
cti sunt hi quattuor in preposituram ciuitatis. et in p-
sencia commissarioz. et quorūdam consulū per torturā
questi. miranda dixerunt: que nefas est hominem co-
gitare. que et hic tacita sunt ob cleri reuerentiam. et sa-
cerdocij dignitatem. prouincialis autem cernens docto-
rem Stephanū ad cordas trahi. signū ei dedit: digitū la-
bijs suis supraponens: illi tacendum esse significans.
Quod vnus ex ipsis aduertens. eū exire precepit. Ipse
autē sibimet timens. qz consciū eū fuisse haud ambigit
aufugit et constantiam veniens pre tristitia mortuus
est: et apud predicatorum sepultus. quem iustus flāma
consumpsisset. q̄ corroderent vermes. Mittūt ergo ro-
mam omnia illorū confessata ex postulatqz amplior in
eos cōmissio. et auctoritas maior. Que legatio etiā lon-
go tempore in romana curia durauit.

Confessata fratris.

Tardate autem legatione Rome. et frater ipse ad
chordas tractus sequētia cōfessus est summarie et in com-
muni descripta. **P**rimo. q̄ cū ad ordinē recipere recis-

sariat. nisi audita prius opulencia eius. Nam quinquaginta tres florenos. cum pannis sericis secū attulerat. que si non habuisset. pro nulla petitione receptus fuisset. ¶ Secundo franciscus vlschi Supprior apparuit mihi semel noctu. personam Marie virginis gerens: reuelauitq; mihi illa apparitione. se esse conceptam sine originali peccato. De quo postea penitentes varijs medijs oppositum meis auribus inculcare tentauerūt. Illustitq; mihi supprior sepius varijs apparitionibus arte necromancie. vt firmiter credo nam illam artem nouit. ¶ Tertio Prior vna cum alijs sepius mihi in persona virginis Marie apparuerūt cum corona. cū vitro sanguinis pleno. et eucharistie sacramento: informantes me. ciuitatem hanc subuertendam. et q; virgo maria in peccato originali fuerit concepta. Ego autem prime apparitionis reuelationi steti: non esse conceptā in originali peccato. Ideo me vsq; ad mortem sunt persecuti. ¶ Quarto ego in vna apparitionum virginis Mariam gladio seu cultello meo vulneraui. cui scutellam stācam contra me iecit. Id autem feci: quia conaretur me a proposito munde conceptionis auertere. ¶ Quinto franciscus vlschi apparuit semel mihi personam gerens Catharine senensis. cui dixit sibi reuelatū. virginem Mariam in originali peccato conceptā. Ego autem firmiter credo. q; mulierem illem alioquin credulam deceperunt in suis reuelationibus et stigmatibus. sicut et mihi fecerunt. Præsens inq; negotiū in deo est precedentū. ¶ Sexto Doctor Stephanus in tribus annis nūq; fuit in matutinis. ¶ Septimo In eia vna noctū Priorum. Doctorem Suppriorum et Procuratorem congregatos: ac seculariter indutos ex serico cō

ego mecum attuleram frater inditendus. Sedebant euz mulierib; vino et carnibus indulgentes. Ego vero qz improuisus aderam territi omnes ausucrūt. Doctor tamen ad me dixit. Noli frater scandalisari. sorores enim mee sunt. Verum dixit lector amice. ex Eva enim matre vnica omne mortaliū genus propagatum est. ¶ Octauo Prouincialis Bernam venit ad Capitulum generale profecturus. qui multa mecum collocutus. mandauit mihi. his quattuor patribus in omnibus obedire nam et ipse conscius fuit huius negocii miraculo: um. ¶ Nono a casu semel veni in cameram doctoris Stephani. qui vt mulier indutus erat: sicut et mihi in persona virginis Marie sepius apparuerat. Hinc suspitionem accepi. omnes alias apparitiones. fuisse falsas et excogitatas. ¶ Decimo franciscus vlschi is ē qui noctu in persona Marie virginis ad me veniens. primū vulnus in manū meaz dexteram incussit. ¶ Undecimo franciscus vlschi aquam nouit conficere. reddentem me in mobilem. et omni sensu priuantem in qua erant. xix. crines supercilij cuiusdam iudei nouiter nati: et sanguis eius ex umbilico. sedm quem numerum crinū totidem demones in aquam illam coniurauit qui me tenuerunt in mobilem: Crines hos et sanguine illū habuerūt ex quodam Basaro illuminista. qui in specie mulieris obstetricis gessit officiū in ciuitate Damburgensi vbi illa accepit. Ego vero hac aqua potata. iacene exanimis dictus sum ab eis ex virtute passionis Christi talia mihi euenire. ¶ Duodecimo. Ego hac aqua potata collocatus sum ab eis super altari beate virginis Marie. sicut vidistis. et virtute acue demouū non poteram. Et quicquid de fletu virginis marie perdidit. m. ab eis edo

etis dixi. ¶ Xij. Audiu illos quattuor p̄s clā cōiuraf
se de psequendo ac tacēdo hāc sām vsqz in mortē ¶ De
cimo quarto. Audiu in secreto loco consiliū eorū. de suf
focando me per venenū Hinc nec intoxicatā offā come
dere nec venenatas hostias sumere volui. ¶ XV. De ne
gociū cōtra minores excogitatū est et in conceptionē im
maculatā gloriose virginis marie vt deleret. ideo ⁊ me vul
neratū fecerūt in preiudiciū fratrū minorū ¶ Sedecimo
Quod ego dixi ciuitatē Bernesem subuertendā: pro
pter annuā regis frācie pensionē. et ppter fratres mino
res. et ppter eorū opinionē de cōceptione b̄e marie vie
ginis: iussus ab eis omnia dixi ¶ Decimosextimo Fran
ciscus vlschi suprior. arte necromancie facere nouit: q̄
omnis mulier quā mansita contingere potest volunta
ti sue obsequatur. Estqz furatus quingentas libras pe
cuniarū. ¶ Decimo octauo noueritis. hos quattuor cle
nodia Marie virgini abstulisse et furatos. Dederūtqz
mihi aliqua minutula parua. vti dicebant pro ornatu
camere mee. facientes hoc in cautelam q̄ me de toto fur
to accusarent. quia hec parua mecum comperta fuissent.
¶ Decimo nono. Casarus illuminista subtilitate colo
rū. virginis Marie imaginem plorantem depinxit. Si
militer et sanguinem fecit. quem in persona virginis
Marie mihi presentarunt. ⁊ hinc inde magnatibus tras
miserunt ¶ Vicesimo. Illi quattuor timentes me ali
quando fraudem hanc manifestaturum. ter me vene
no occidere tentauerunt. Primo in offa. Secundo in
caulibus cuius aliquot araneis partibus. Vidētes autē a deo
me p̄seruatū. suspicati sunt araneas nō sufficere: et vene
nū nimis debile fuisse. qd experiebāt simile dātes catto:
qui mox extinctus est Tercio in venerabili sacramento

eucharistie. Sz custodiuit me hucusqz diuina clemētia
¶ Legatio a romano potifice mittit ex
aminatur. degradat. comburūt.

Venit interea legatio altera et vltima a ro. pon. mag
imo cū plenitudine potestatis. Achilles episcopus Castel
le vir omnium peritissimus. qui Bernam vna cum alijs
duobus concommisarijs venientes. totum negocium
cū certis adiunctis sibi consulis examinarūt: et diligētī
ssime perquisuerūt qui toto negocio cognito. iudicarūt
non esse bonum neqz vtile: vt eorum confessata publi
carentur: consulatui supplicarunt. vt petitioni eorum
acquiescerent. q̄ confessata per eos solum scirentur Id
cum dominis displicuisset. conuentum est. vt octo dū
taxat illam audirent. scirent. filerent. Nihilominus vt
et populo satisfieret. legentur publice aliqui articu
li igne et morte digni. ¶ Estqz primo manifeste lectū
quomodo hi quattuor presentes malefactores quondā
de ordine predicatorū existentes in ignem adiudicati fu
erint. Primo quia deum abnegauerunt. Secundo. ve
nerabile sacramentum corporis et sanguinis domini no
stri Jesu Christi rubricarunt et depinxerunt. Tercio. q̄
imaginem virginis gloriose plorantem fingerunt. Et
quarto q̄ vulneribus redemptionis nostre illudentes:
fratrem quinqz vulneribus insigniuerunt. Hi sunt q̄t
tuor principales articuli publice lecti. ut populo satis
fieret. propter quos igni sunt adiudicati. ¶ Anteqz ta
men cōburerent. in medio ciuitatis cū maxia solēnitate
degradati sūt per achillē epūz castelle. huius negocii p̄cipa
lem commissarium. In qua degradatōe tantus fuit po
pulus. et innumerabilis multitudo: vt miraculū mihi sub
it. vnde tñ omnes venerint ad hoc spectaculū enocati.

Evati autē habitu ordinis .et clericali ac sacerdotali ve
stimento privati traditi sunt potestate seculari .cū inter
cessione episcoporum .q̄ ob reverentiam omnipotentis dei
et sacerdotalis dignitatis .nihil crudele in eos exercerent
sicut in hisce rebus fieri solet .Ad captivitatem ergo pre
positure reducti sunt . Et post dies octo extra civitatem
in quodam prato trans Ararim lamentabiliter combu
sti sunt Cineres quoq; in fluentem aquam iniecti ne for
tasse quid superstitionis hinc oriret . aut pro sanctis reli
quijs mentiretur : ut nūc cheu proclamāt : q̄ martyres
fuerunt : iniuste combusti . et innocenter oppressi . O quis
vult et quemendax predicatio . **Q**uod me rem
veram summarie de' cribere . ne tam nequiter et heretice
sacrosancta sedes apostolica de innocentium oppressione
proclametur et accusaretur . **S**acro predicatorum ordi
ni nihil intulimus iniurie aut contumelie . Hereticos vi
uentes . mendacii predatores . et sedis apostolice contē
ptores sumus persecuti . **V**ale lector amice
moneatq; te hec infelix et miseranda historia : sacratis
simam virginem Mariam absq; omni delicto parentū
credere conceptam fuisse :

Quod dignare me laudare te virgo sacrata .
Da mihi virtutē contra hostes tuos

Ad Lectorem

Quod pseudo patrum quorundam miram dissimulatāq;
hypocrisim humanissime Lector . vel hoc vno perdis
cas . q̄ ubi clare veritati obicem ponere nequeant quin
vulgus ipsum . cū parvulis etiā balbutientibus vno ore
concināt : quattuor illos hereticos Berne vulcano
absumptos . ob Marię decoris mundi tentatā obfusca
tionē : conantur tamen magnatū capita . civitatū con
sulatus vel obsecrationibus subvertere : vel excogeta
ris denuo fixationibus inducere : quo virginē cando
ris triūphus sat paucis pateat . **L**iceat hic citra liuorē
veram fateri : tales prope modū emulari eos . peiores q̄
illis esse qui proprium errorem defendere studēt . **N**imirū
tangi se somniant aliena veritate ut propria : scilicet san
ctiori munere gaudeat eorūdem religiosa observantia
Christi collegio : quod quantumvis exile . nec tamen Pe
tro abnegatore . nec iuda proditore . addā . nec discipulis
omnibus profugis caruit . **D**iscāt humilius honori suo
deferre . **S**uccubuit namq; maculistarū . quicūq; sint .
follyx machina

Jam senio exanguis frigus sua robora sensim
Perdit : et amissa iam maiestate recedit

Sponte sua : ceditq; nouo Latonia p̄bebo .

Tu ergo lector gratus : libellum hunc in honorem dei in
purissime virginis et matris eiusdem singulare precon
ium . ac sedis apostolice . Julij in . pastoris secundi de
fensionem . contra veritatis inimicos studiosus exa
mina . lege . sparge . publica . dignum denuo pronepotum
manibus tractari . **V**ale

fi

Ad magnificum et nobilem virum dominum Adal-
bertum de rotperg insignis ecclesie Basiliens. Deca-
nū pro virginis conceptionis defensione contraqz ma-
culistarum virginis marie furorū Inuectio Sebastis
Qz te cultorē scio virginis intemerate (ani Brant
Huius. N. laudis multiplicare studes
Decane o prestane: de Rotberg mitis Adelberg
Qui decus patrie respiciūqz meū
Nunc tibi que nuper pro virgine sumpsimus arma
Offerre institui: dedico et illa tibi
Ut plane: indolui qz nuper: noscere possis
Cū maculistarum mentio nostra foret
Quoz ex ore tuo pater o celeberrime sumpsi
Nec repetita meo carmine. verba cape
Da veniā. furis nūqz maioribus acto
Sed tamē. ut iustis: sic qz perpetuis
Tuqz molestheras. memini. contra hos maculistas
Hostem affirmabas te fore. semper eis
Athenic. auscultes trāquilla mente canenti
Sic satis insana me modo naue vchi

Sentibus. verticis. spinis. tribulis. et achantis
Imprecor horrescas improba lingua velim
Que temere hoc audes: conceptū dicere matris
Christiferem: macula non caruisse sua
Dicit. quadrupes huius bestia: quiv sapere auis
Plus. qz doctorū tā miseranda cohors:
An ne putans. Thomā. doctus licet. antefecit
Ecclesie: aut tantis patribus omnigenis:
Ile quidē id renuit. sed non temere putabat
Virginē. errabat vir bonus ille. decus
Erratqz sui veniam. sic credimus. inde.
Obtineret meruit tantū a solere nefas
Nūc tamen et thomā quodā dixisse libello
Comperio. scripti parte priorē sui
Qz deus: haud matrem posse fecisse mariam
Quo melior fieret: clarior atqz foret
Tanto etem decuit matrem esse nitore serenam.
Quo fulgere magis sub deitate nequit.
Ferre creature quicquid deus vsqz valebat
Pure: hoc in matrem contulit ipse suam
quis potuisse deum. nisi maculista. negavit:
Sic deus omnipotens. non erit omnipotens
Tu decreta patrum contra. Synodum et generalem
Pollutis blactras. verba nefanda. genis
Multoūm extollis stolidorum dicta virorum
qui tibi sunt habitu. stulticiaqz pares
At bene si memoras alios: dic: quis tamen vnqz
Dixerit hoc doctus: siue homo catholicus.
An vobis fidei plus sit. qz parisiensi
Gymnasio: doctis nulle aliisqz viris
Ecclesia hoc Romana tenet. celebratqz per orbis
f. ij

Clinata: quæq; sequi mēbra minora decet
Hoc tenet (exceptis maculistis) religio omnis:
Presbiteri: atq; senes: hoc pia turba tenet
Hoc sacra pontificū deuotio laudat: et auget
His meritis. et veniam: qui simul illa tenent:
Hoc oīans tenet: auster item: septemq; triones:
Hoc tenet occidue lector vbiq; schole
Nostra vel hinc meruit famā Basilea per hennem
Concepte matris que bene clausit opus
Quo fit: ut haud matrē ledas modo: sed Basileam
Polluis: et laudem subtrahis inde bonam
Pontificem nescis Nicolaum cuncta p. b. asse.
In synodo expedit que basilea prius:
Sed facile hoc nescis. qui nil didicisse videris
Quā scioppo matrē commaculare piam
Rubra utinā huius si lepra maculeris: ea ve
Quā moy si temero pertulit ore soror
Quid iuuat intacte conceptū ab origine matris
Fidare: et macula pollucere. oro. graui
Cur maculista placet tibi et hec tam scua libido
Impetere. hanc verbis gerrule patthēnicæ:
Crede mihi. expectat tandē vindicta tonantis:
Suppliciumq; decens. tecq; tibi patris
Si nescis q̄ sit durū contumneri diræ:
Tantalus. Ixion. Sisyphus illa docent
Adde alios. quorū malis uada audacia. penas
Hæc illa pie re senserat esse graues
Si nihil ex hoc. res: Salmonæus fulmine flagrans
Te mou. at saltem: fata vel enceladi
Penasq; si desit rogo. que. tam dira voluptas:
Velle tuis verbis commaculare deum:

Afferere attemptas. quæ non potuisse parentem
A scelere innumem ce nuiuisse suam.
Esto etiā ut recis: sint argumenta probata
Veltua: cōcludat: soluere nemo queat.
Quid tamen edificat nodos stringisse l. popello.
Solis cōueniūt garrula verba scholis.
Luget ad hæc populus: cuius pars: vero fatendo:
Audacē et vanū. te stolidūq; vocat
Nonne omni crescet maior deuotio plebi
Si (velut est. vgo hec) nō maculata manet:
Sed scio quid lateat. tibi mens est. velle videri
Perfidie semen spargere in ecclesia
Sorto putas solio matrē populisse sacrato
Hucq; alicuē ex monachis ponere p. c. f. tuis
Aut iugur solus sapis. et gens omnis aberrat
Aut tu solus. ut es. stultior illa facis
Nimirū. hic firus est. vvas depastus amenas
Ecclesie: atq; illi figere velle rugam
Gucia in exemplū veniat: que multa scorsum
Dū seruare cupit: funditur. et interit.
Fama est. saluifici templi perisse magistros:
Dū noua sectant: scindere seq; parant.
Vnde ordo e medio is. cassat sublatu. at olim
Possēt iā fieri: vel tibi et ista. time.
An te cuculla. deus induit: ut genitricem
Spurcideo ledas ore proterua pecus:
An ne ideo cellam ingressus: taminator ut esset:
Virginæ et laudis versor. aselle miser:
Huc pperate cito pueri: decet hos maculistas
Virginie. a cathedra deicere: inq; lutū.
Quos maculā. intacte iuuat impingisse parenti:

fij

Fecibus hi digni sunt. macula. atq; luto
 zelore o m. tris. t. r. a. i. n. t. e. s. t. i. a. a. l. y. e. n. e. s.
 Projice in ra. b. i. d. o. s. p. u. r. e. d. a. q; o. u. a. c. a. n. e. s.
 Quid tamen a solidis fieri hec paciemur multa:
 Depm. vilis matris nemo vel esse volet:
 Quin a. g. i. t. e. o. c. i. a. s. t. a. n. t. u. d. e. f. e. n. d. e. r. e. h. o. n. o. r. e. m.
 Con. c. e. p. t. e. m. a. r. t. i. s. v. u. l. n. e. r. a. a. d. v. s. q; d. e. c. e. t.
 qui temere hanc tangit celestem furcifex ar. h. a. m.
 P. u. r. o. z. e. a. t. q; a. d. y. r. o. n. f. i. a. t. e. t. a. l. l. o. p. h. i. l. i. s.
 S. i. u. t. i. g. i. t. u. r. m. o. n. a. c. h. u. s. s. e. u. f. i. s. l. a. t. r. a. t. o. r. a. n. u. b. i. s.
 S. i. t. i. b. i. c. e. r. b. e. r. e. u. s. t. e. m. p. u. s. i. n. o. m. n. e. c. i. b. i. s.
 queq; p. r. o. m. e. t. h. e. o. v. o. l. u. e. r. i. s. T. i. t. i. o. v. e. c. o. h. e. r. e. t.
 D. e. c. l. a. c. e. r. a. t. r. o. s. t. r. o. l. a. b. i. a. p. r. o. t. e. r. u. a. s. u. o.
 J. e. r. u. s. i. m. c. e. l. l. a. s. o. r. d. e. s. d. e. f. l. e. t. o. p. a. t. e. r. n. a. s.
 E. t. p. p. r. i. u. c. r. i. m. e. n. p. e. r. f. i. d. i. a. m. q; g. e. m. a. s.
 C. u. m. q; t. i. b. i. s. u. b. e. a. t. c. a. s. t. e. c. o. n. c. e. p. t. i. o. m. a. r. t. i. s.
 C. o. t. i. n. u. o. s. c. e. l. e. r. i. s. m. e. n. c. i. o. n. u. l. l. a. v. e. l. i. m.
 V. e. l. l. e. d. e. i. e. t. m. e. r. i. t. u. m. s. i. t. p. r. o. r. a. t. i. o. n. e. p. a. r. e. n. t. i. s.
 S. i. n. u. l. l. a. e. s. s. e. s. a. t. i. s. p. a. r. t. i. b. i. c. a. u. s. a. p. o. t. e. s. t.
 C. u. m. t. a. m. e. n. e. t. s. u. b. s. i. t. m. i. h. i. d. e. m. o. n. s. t. r. a. c. i. o. p. r. e. g. n. a. n. s.
 E. t. r. a. c. i. o. r. q. u. a. m. n. o. n. c. a. r. m. i. n. a. s. o. l. a. f. e. r. u. n. t.
 H. o. n. e. t. a. m. e. n. e. g. S. e. r. e. f. a. t. d. o. c. t. i. s. s. i. m. u. s. i. l. l. e. i. a. c. o. b. u. s.
 c. a. r. m. i. n. e. d. e. p. r. o. m. s. i. t. i. a. m. s. a. t. i. s. a. t. q; s. u. p. e. r.
 L. e. l. a. p. i. d. a. n. u. s. i. t. e. m. d. o. c. t. o. r. v. m. e. r. a. n. d. u. s. i. n. e. u. m.
 e. r. t. h. u. s. i. t. e. x. p. r. e. s. s. i. t. h. a. s. q; a. l. i. a. s. q; p. r. o. s. a.
 N. o. s. l. e. g. e. r. e. t. e. x. i. l. l. i. s. d. i. s. c. e. o. m. a. c. u. l. i. s. t. a. r. v. e. r. e. r. i.
 C. o. n. c. e. p. t. u. s. i. n. m. a. r. t. i. s. p. e. n. i. t. e. a. t. q; p. r. e. c. o. r.
 P. o. s. t. m. o. d. o. n. e. c. e. s. s. e. s. i. n. t. e. m. i. h. i. s. e. u. u. s. i. a. m. b. u. s.
 I. b. i. t. i. e. t. A. r. h. i. l. o. h. o. m. e. e. x. p. e. r. i. e. r. e. p. a. r. e. m.

Que tibi dita miser Christifera. carmina lusi
 Celicolisq; alijs: suscipe grata velim
 Et mihi pro reliquis erratibus optima virgo
 Exores venia: criminibusq; precor
 Nam pro laude tuo nati. superiq; tonantis.
 Cuncta hec concinui. q; liber iste tenet

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

